

**FC GRONINGEN
BEHEER B.V.**

FINANCIËEL JAARVERSLAG

2023/2024

1

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG

2.	Voorwoord	4
3.	Samen naar de Grote Markt	6
3.1	Belofte, overtuiging, kern-/aspiratiewaarden, pijlers	6
3.2	Sportief	8
3.3	Maatschappij, samen bewegingsarmoede oplossen in het noorden	10
3.4	Economisch, de versneller van de economische groei in het noorden	12
3.5	Evenement, mooiste evenementen organiseren van Noord-Nederland	14
3.6	Organisatie, financieel sterker door te investeren in personeel en door effectiever en efficiënter te werken	16
3.7	Duurzaamheid	17
4.	Financiële resultaten	18
4.1	Algeheel financieel beeld	19
4.2	Omzet	20
4.3	Bedrijfslasten	24
4.4	Resultaat vergoedingssommen	26
4.5	Investerings- en financieringsbehoefte	27
4.6	Vermogenspositie	27
4.7	Kasstroom	27
4.8	Organisatie (personeelsbezetting)	29
4.9	Risicoparaagraaf	30
4.10	Verwachtingen nieuwe seizoen	31
5.	Bericht van de commissarissen	32

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

6.	Geconsolideerde jaarrekening	34
7.	Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening	38
8.	Toelichting op de balans	44
9.	Toelichting op de winst-en-verliesrekening	58
10.	Enkelvoudige jaarrekening	64
11.	Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening	67
12.	Toelichting op de enkelvoudige balans	68
13.	Overige toelichting	72
13.1	Gebeurtenissen na balansdatum	73
13.2	Bezoldiging bestuurders en commissarissen	73
13.3	Werknemers	73
13.4	Functionele specificatie personeelsleden	73

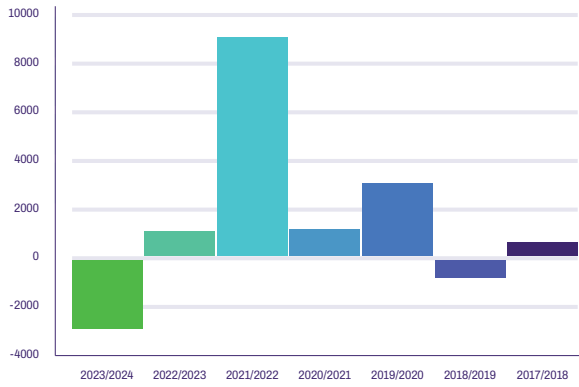
OVERIGE GEVEVENS

14.	Overige gegevens	74
14.1	Statutaire regeling winstbestemming	74
14.2	Winstbestemming	74
14.3	Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	75

5-JARENOVERZICHT

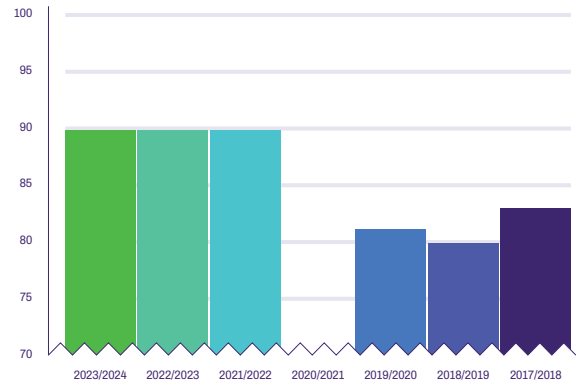
Netto resultaat

(x1000)

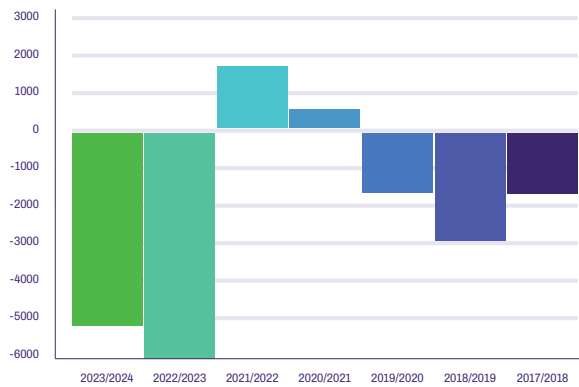
Bezettingspercentage stadion

(%)

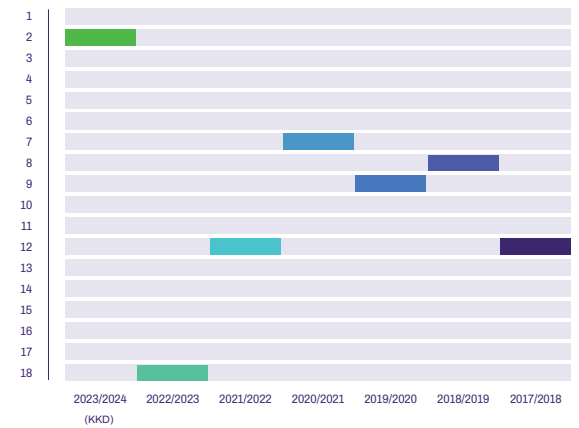

Bedrijfsresultaat

(x1000)

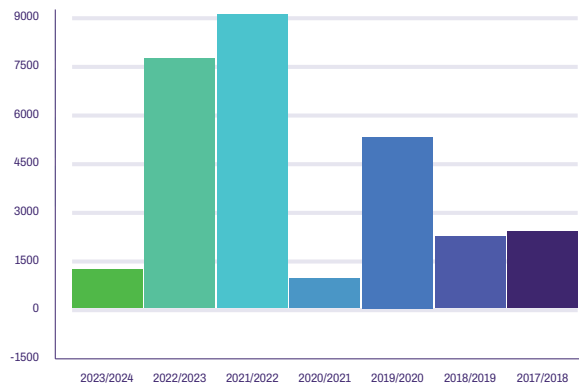

Eindstand competitie

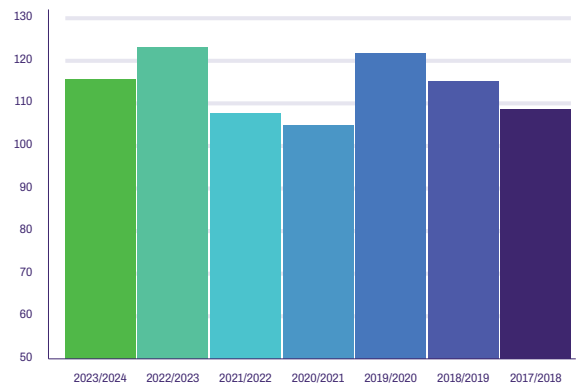

Transferresultaat

(x1000)

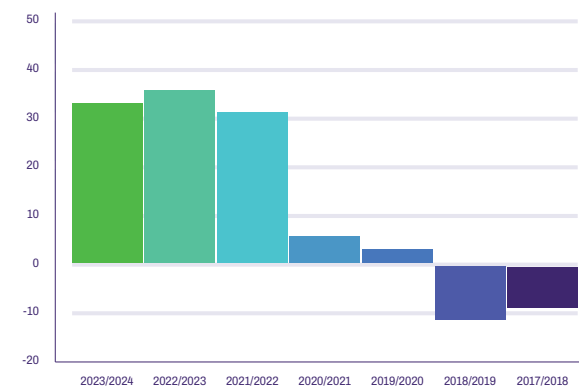

Aantal fte

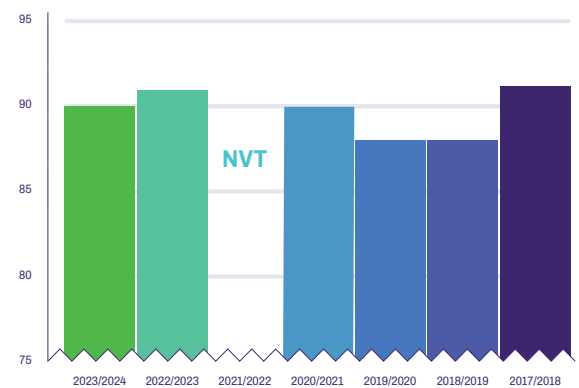
Solvabiliteit

(%)

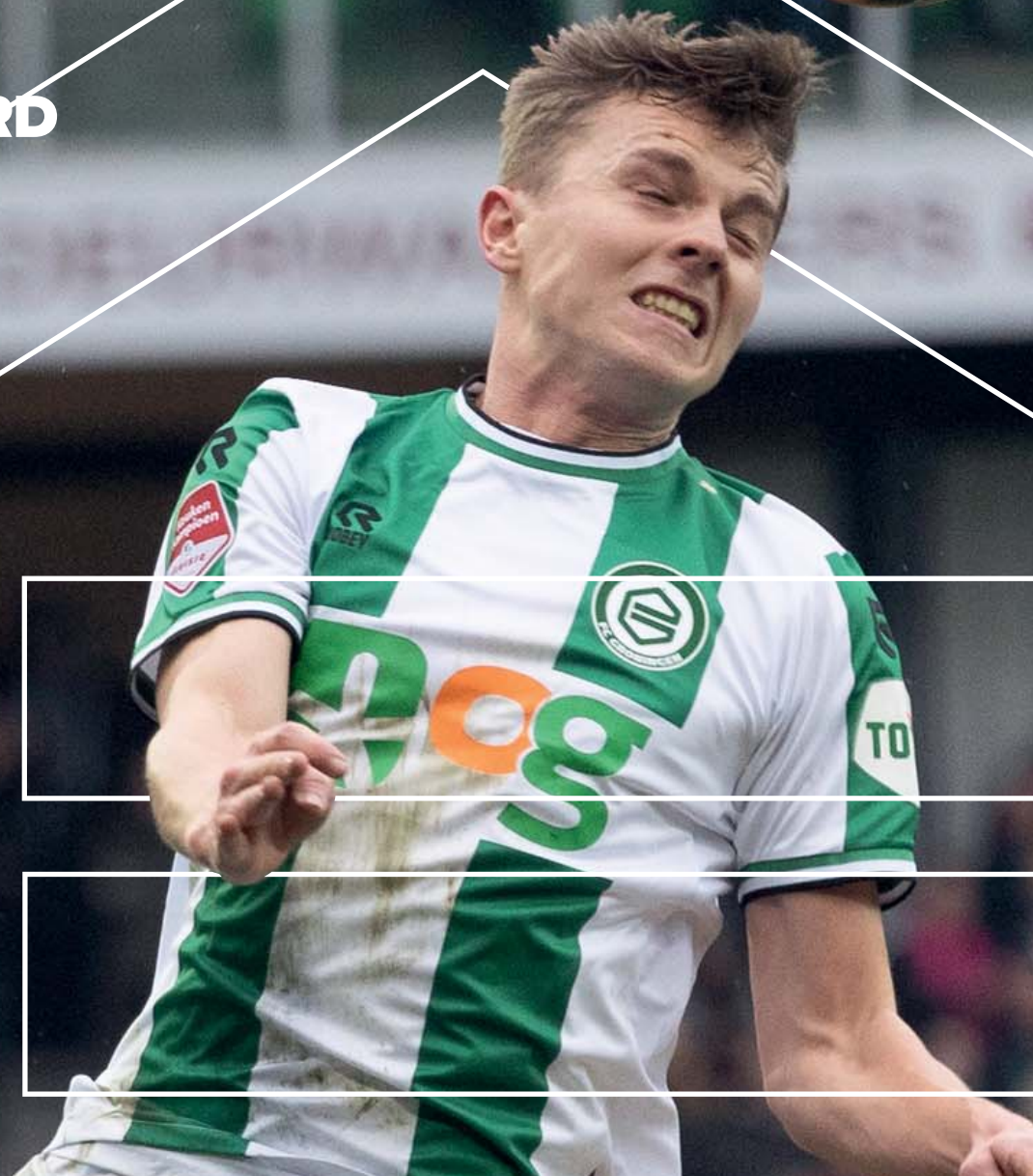

Waardering stadion bezoek algemeen

(%)

VOORWOORD

Hoe groot was in één jaar tijd op vrijdag 10 mei 2024 het contrast met de degradatie van de club op zondag 7 mei 2023. Op deze laatste datum heerste onder alles en iedereen die FC Groningen een warm hart toedraagt een enorme rouwstemming na de degradatie van het eerste elftal naar de Keuken Kampioen Divisie (KKD). Een jaar later werd het één groot feest in Euroborg. Dit begon met een grote cortoe van circa 4.000 supporters vanuit de binnenstad naar het stadion, een wervelende voetbalshow van het eerste elftal – resulterend in een glansrijke 2-0 overwinning op Roda JC Kerkrade – en eindigend in een enorme ontlading op de tribunes, het veld en Stad en Ommeland na de terugkeer van de club naar het hoogste voetbalniveau in Nederland. Een prachtige beloning na een jaar ploeteren, tegenslagen overwinnen en strijden voor het hoogst haalbare: “De tijd belooft arbeid”!

Niet alleen in de competitie ging het vanaf november 2023 voortvarend. Ook in het TOTO KNVB-bekertoernooi van het seizoen 2023/2024 had de club succes. Via de amateurs van Rijsburgse Boys, Excelsior en Willem II belandde de Trots van het Noorden in de kwartfinale. In een volgepakte Euroborg werd na een geslaagde penaltyserie Fortuna Sittard aan de zegekar gebonden, waarna FC Groningen in de halve finale in een uitverkochte Kuip tegen Feyenoord mocht aantreden. Het nog jonge elftal verweerde zich prima in deze wedstrijd, kwam met 0-1 voor, maar moest uiteindelijk na een heftige strijd toch haar meerdere erkennen in de slotfase, 2-1 verlies. De bekeravond zorgde er wel voor dat “de groen-witte kleuren van FCG” duidelijk weer over Nederland straalden.

‘Trots’ is weliswaar geen kernwaarde in het beleidsplan “Samen naar de Grote Markt”, maar FC Groningen mag oprecht trots zijn op de lichter zelf opgeleide spelers die het afgelopen seizoen met veel strijd en energie het eerste elftal bij de hand heeft genomen. Deze jonge jongens uit de eigen regio hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de promotie en de identiteit die de club heeft gekregen. Spelers als Thom van Bergen, Romano Postema, Jorg Schreuder, Luciano Valente, Thijmen Blokzijl, Tika de Jonge en Wouter Prins brachten de ‘aanpakkers’- en ‘volkse’ mentaliteit, versterkten ‘samen’ de binding binnen het elftal en met de achterban en ‘groeiden’ uit naar belangrijke steunpilaren binnen het team. Kortom; deze spelers pasten in samenwerking met de ‘reële’ technische staf onder leiding van de Groningse Dick Lukkien prima binnen de kernwaarden van de club. Een mooi toekomstperspectief waarop de club verder kan bouwen.

Waar FC Groningen in de afgelopen seizoenen bekend stond om haar bestuurlijke stabiliteit in goede en moeilijke tijden, kon het afgelopen seizoen ook op bestuurlijk niveau als onrustig worden aangemerkt. Begin november 2023 besloten algemeen directeur Wouter Gudde, RvC-voorzitter Erik Mulder en commissaris Berend Rubingh op eigen initiatief hun functies neer te leggen. De laatste twee per direct en Wouter Gudde aan het einde van het seizoen. Een spijtig besluit aangezien de kennis en ervaring van dit drietal van grote waarde was voor de verdere ontwikkeling en toekomst van de club. Niet alleen de tegenvallende sportieve resultaten, druk vanuit de achterban, maar zeker ook het ontbreken van lange termijnperspectief (en betrokken partners) om de club structureel op een hoger niveau te brengen, speelden een belangrijke rol bij de keuze van de betreffende personen. Na een zorgvuldige zoektocht van enkele maanden heeft de club de ontstane vacatures weer weten in te vullen. In april 2024 werd Frank van Mosselveld (toen nog algemeen directeur van RKC Waalwijk) als nieuwe algemeen directeur van FC Groningen gepresenteerd. Daarnaast zijn Jakob Klompier en Adriaan Stel als respectievelijk voorzitter en lid van de RvC aangesteld. Stuk voor stuk kundige personen met wie de club – in samenwerking met haar stakeholders – wil gaan bouwen aan een toekomst mét perspectief.

Een groot compliment mag zeker ook worden gegeven aan de supporters en sponsors van FC Groningen, die de club ook in het seizoen in de Keuken Kampioen Divisie door dik en dun zijn blijven steunen en vol achter de club zijn blijven staan. Dit heeft FC Groningen met name sportief – maar ook in haar exploitatie – in positieve zin een stevige impuls gegeven, die nodig was om vlot terug te keren naar de Eredivisie. Een seizoen ook waarin geen noemenswaardige incidenten hebben plaatsgevonden. Uiteraard een gevolg van het positieve sentiment onder de supporters op de tribunes en de goede sportieve prestaties van een herkenbare ploeg, maar ook als gevolg van een zorgvuldige uitwerking van het Plan van Aanpak Veiligheid, dat in de zomer van 2023 met de ketenpartners was samengesteld.

Op financieel gebied werden de gevolgen van de degradatie van het eerste elftal ook pijnlijk zichtbaar. De club wist uiteindelijk op eigen kracht de schade binnen de perken te houden, vooral dankzij de goede sportieve prestaties in de competitie en KNVB-beker en de steun van de supporters en sponsors, die ook in de Keuken Kampioen Divisie hun club massaal trouw bleven. De club werd het hardst getroffen door de met circa € 3 miljoen dalende opbrengsten uit mediarechten. Ook ondervond FC Groningen nog de negatieve gevolgen van het sporttechnische beleid van de voorgaande seizoenen. De herstructurering van de eerste selectie kostte in het seizoen 2023/2024 ruim € 2,75 miljoen aan afvloeiingskosten en afwaardering van de transferwaarde van spelers. Ook bleven de huisvestingskosten (inclusief afschrijvingen) zwaar op de begroting drukken (26% van de omzet werd besteed aan het in standhouden van de toereikende huisvestingsfaciliteiten). Met inachtneming van bovenstaande effecten werd het seizoen afgesloten met een negatief operationeel tekort (bedrijfsresultaat) van € 5,3 miljoen. Begroot was een tekort van € 7 miljoen. Dit operationeel verlies werd voor € 3,2 miljoen gedekt door positieve transferresultaten uit de (door)verkoop van spelers als Radinio Balkar, Tomas Suslov, Azor Matusiwa en Cyril Ngonge. Hier staat tegenover dat voor circa € 1,9 miljoen is afgewaardeerd op de transferwaarde van de selectie. Rekening houdende met de belastingeffecten werd het seizoen afgesloten met een verlies van € 2,95 miljoen, hetgeen wordt onttrokken aan het eigen vermogen, dat per 30 juni 2024 € 8,8 miljoen bedraagt.

Het maatschappelijk draagvlak van de club in Stad en Ommeland – verankerd in de aparte Stichting FC Groningen in de Maatschappij – blijft behoorlijk groeien. Zowel het aantal mensen dat met circa 55.000 in beweging werd gebracht – de maatschappelijke belofte – alsmede de begroting en professionele organisatie waarbinnen de vele maatschappelijke activiteiten worden georganiseerd, groeiden fors en nemen inmiddels serieuze proporties aan. De relatie tussen de club en de gemeente Groningen blijft broos, hetgeen aan het einde van het seizoen 2023/2024 aan de oppervlakte kwam met de verschillen van inzicht die er zijn met betrekking tot de inrichting van de bestuursstructuur en het realiseren van toereikende en betaalbare wedstrijd- en trainingsfaciliteiten. Hier ligt voor alle partijen een stevige uitdaging voor het komende seizoen.

Wij gaan ervan uit dat wij u met dit financieel jaarverslag een goed beeld geven van de huidige financiële positie van FC Groningen.

Met dank aan al onze supporters, sponsors, medewerkers, vrijwilligers en overige betrokkenen.

De directie,
Frank van Mosselveld
Marc-Jan Oldenbandringh

SAMEN NAAR DE GROTE MARKT

3.1

BELOFTE, OVERTUIGING, KERN-/ASPIRATIEWAARDEN, PIJLERS

Voor de periode 2020-2025 heeft FC Groningen een beleidsplan ontwikkeld met de titel 'Samen naar de Grote Markt'. Dé plek waar wij als club onze successen vieren; in het hart van de stad en de maatschappij. Om daar samen te komen, werken we met een overtuiging en een belofte.

ONZE OVERTUIGING

“IEDEREEN GROEIT IN GRONINGEN”

Er is zoveel wat het Noorden zo heel bijzonder maakt. We hebben veel om trots op te zijn, ook al blijven we veelal nuchter en houden we ons in. Dat is ook Groningen. Maar het bruist hier van het talent, dat hard wil werken in het mooiste stukje Nederland. En met elkaar, samen, maken we het hier nóg mooier, nóg beter. Creëren we nóg meer kansen en benutten we de ruimte die we hier letterlijk en figuurlijk hebben.

Door de mouwen op te stropen, initiatief te nemen. ‘Nait soezen’ in plaats van ‘ja maar’, dat is Groningen. Deze Noordelijke aanpakkersmentaliteit in combinatie met de juiste faciliteiten en talent is de basis voor succes. Een basis waarop wij, samen en met elkaar, iedereen laten groeien.

ONZE BELOFTE

“WORD GROTER.”

Iedereen groeit in Groningen. Binnen FC Groningen begrijpen we dat. Zo verbinden we mensen. Bouwen we bruggen en gaan we samen voor succes. Voetballers op het veld, supporters, medewerkers, vrijwilligers en iedereen die zich met ons verbonden voelt, buiten de lijnen. Iedereen krijgt de mogelijkheid om te groeien. FC Groningen biedt die kansen.

We jagen samen successen na. Op sportief, maatschappelijk en economisch gebied. Samen op weg naar nog meer persoonlijke groei en ontwikkeling. Zo worden we groter. Als club, als regio en ook als individu. Zoals Arjen, Virgil of Payt. Word groter in Groningen. Samen met FC Groningen.

KERNWAARDEN**“HET FUNDAMENT VAN DE CLUB, ONZE OORSPRONG ALS VOLKSCLUB”**

Het fundament van de club, haar overtuiging en belofte uit zich in onze kernwaarden. Deze zijn verdeeld over drie kernwaarden - dit is wie we zijn en waar we voor staan - en twee aspiratiewaarden. Dit is wie we zijn en waar we in deze beleidsperiode nog meer voor willen gaan staan.

DE KERNWAARDEN VAN FC GRONINGEN ZIJN:

- Aanpakken
- Reëel
- Volks

DE ASPIRATIEWAARDEN VAN FC GRONINGEN ZIJN:

- Samen
- Groei

VIJF BELEIDSPIJLERS**“5 PIJLERS VOOR DE TOEKOMST”**

De club en dus het beleid bestaat uit vijf pijlers, die FC Groningen en de regio moeten verzekeren van een gezonde en duurzame toekomst. Dit zijn de sportieve, maatschappelijke, economische, evenement én organisatorische pijler. Op de volgende pagina's wordt per pijler het doel, de behaalde resultaten en de ontwikkelingen in het afgelopen seizoen geschetst en tevens ingegaan op de verwachting voor het komende seizoen.

3.2

SPORTIEF

FC Groningen begon als één van de grote favorieten voor directe promotie aan het seizoen 2023/2024 in de Keuken Kampioen Divisie. Met een nieuwe technische staf vol Groningers waren de verwachtingen hooggespannen. Het litteken dat de degradatie had achtergelaten bleek echter moeilijker te helen dan gehoopt en gedacht. FC Groningen kende een zeer lastige beginfase van het seizoen, waarbij het zelfs even op een 14e plaats op de KKD-ranglijst stond. Ver van de plekken die recht zouden geven op (directe) promotie.

De Groningse staf, onder leiding van hoofdtrainer Dick Lukkien, gooide na tien speelrondes het roer om. Er werd gekozen voor jeugdig elan en spelers die dagelijks lieten zien graag voor de club te willen spelen. Spelers voor wie het groen-witte shirt écht iets betekent, die weten wat het inhoudt om te strijden voor de kleuren van de Trots van het Noorden. Diverse spelers braken door vanuit de Opleiding en kregen van de staf de tijd om zich langere tijd in de hoofdmacht te laten zien.

Hoewel wedstrijden nog niet direct werden omgezet in driepunters, veranderde er wel degelijk iets in de mentaliteit van het elftal. De trouwe FC-supporters in Euroborg, die in grote getale bleven komen, zagen het elftal strijden en konden zich identificeren met wat er op de mat werd gelegd. Een elftal dat trots is om voor de club te spelen en knokte over iedere meter.

De strijdwijze waarbij tegenstanders actief worden afgejaagd, leverde al snel het gewenste resultaat op. Punten werden in rap tempo gepakt en bij de winterstop had de ploeg van Lukkien een plaats in handen die recht zou geven op deelname aan de play-offs. Nog niet datgene waarvoor het team wilde gaan, maar het was zeker gezien de haperende seizoenstart een stap in de goede richting.

De Trots van het Noorden startte het kalenderjaar 2024 met een uitoverwinning op Eredivisionist Excelsior in het TOTO KNVB bekertoernooi. Een krappe maand later werd ook Fortuna Sittard in een kolkende Euroborg verslagen, waardoor de halve finale van het bekertoernooi werd gehaald. Daarin ging FC Groningen in de Rotterdamse Kuip strijdend ten onder tegen topclub Feyenoord.

FC Groningen liet in Rotterdam zien zich te kunnen meten met Eredivisieploegen en dat geeft het team voldoende vertrouwen om de tweede seizoenshelft in te gaan. Daarin reeg de ploeg de overwinningen aaneen. Er werd nog slechts éénmaal verloren, maar omdat de concurrentie ook weinig steken liet vallen, bleef het tot de laatste speelrondes van het seizoen spannend.

In Velsen-Zuid dreigde de wederopstanding van het Gronings getinte team vast te lopen. Door een vroege achterstand uit bij Telstar veranderde de promotiedroom bijna in een nachtmerrie. In de 95ste minuut was het echter invaller Tika de Jonge die de bal nog één keer in het strafschopgebied pompte. Recht op het hoofd van Thom van Bergen, die met zijn doeltreffende kopbal de hoop op promotie van FC Groningen in leven hield. Terwijl er in Kerkrade op het veld bij Roda JC al feest werd gevierd, zorgden de twee jongelingen uit de Opleiding dat op 10 mei 2024 de alles-of-niets-wedstrijd in Euroborg zou worden gespeeld. Winst op Roda JC brengt de Trots van het Noorden terug in de Eredivisie, ieder ander resultaat is voldoende voor de Limburgse tegenstander uit Kerkrade.

Groningen veranderde die vrijdag 10 mei in een groen-witte zee van mensen. De hele dag zijn overal de kleuren van FCG te zien. In stad en Ommeland. In een machtige corteo van zo'n 4.000 supporters loopt het fanatieke deel van de FC-aanhang in optocht naar Euroborg. De spelersbus wordt onthaald in een groen-witte massa: dit is de dag dat FC Groningen zou terugkeren in de Eredivisie.

Op het veld was er van spanning amper iets merkbaar. Het team speelde in de herkenbare stijl en overdoordert tegenstander Roda JC. Doelpunten van Johan Hove en Jorg Schreuders zorgden voor de 2-0 overwinning, waarna een groots volksfeest losbarstte. Het seizoen 2023/2024 werd uiteindelijk het seizoen waarin FC Groningen het Groningen-DNA terugkreeg. De Eredivisie kleurt weer groen en wit.

KPI SPORTIEF

	Realisatie 2023/24 KKD	Doel 2024/25 Eredivisie
Wedstrijdpunten	75	Handhaving
Doelsaldo	+41	
Gemiddelde waardering stadionbezoek	7,6	8,0
Cijfer supporters aantrekkelijkheid (thuis)	15 x 7	13 x 7
Rendement opleiding (certificeringswaardig)	3	2
Rendement opleiding (selectiewaardig)	6	2
Transferresultaat	1,3 mio	0,0 mio

3.3

MAATSCHAPPIJ, SAMEN BEWEGINGSARMOEDE OPlossen IN HET NOORDEN

In 2010 is de stichting FC Groningen in de Maatschappij opgericht. Al jarenlang gaat FC Groningen de strijd aan met diverse maatschappelijke uitdagingen. In 2021, met de introductie van het vernieuwde beleidsplan "Word Groter", werd er een specifieke focus gelegd op het thema bewegingsarmoede. Na enkele jaren vol programma's en strategieën is de missie nu: "FC Groningen speelt een aanjagersrol in het verzorgen van een beweegrijke toekomst voor iedereen in ons achterland."

Om deze missie te bereiken, blijven we scholen, wijken, amateurverenigingen en bedrijven bezoeken. FC Groningen in de Maatschappij gelooft in de kracht van de regio, waarbij het verhogen van vitaliteit, zelfverzekerdheid, geluk, plezier en sociale cohesie centraal staat. Het afgelopen seizoen 2023/2024 is het gelukt om 22.058 (unieke) personen van verschillende leeftijden in de regio in beweging te krijgen. In de seizoenen 2022/2023 en 2021/2022 waren dit er respectievelijk 21.627 en 17.171.

De stichting FC Groningen in de Maatschappij wordt aangestuurd door een eigen bestuur, waarvan vanaf 1 juli 2024 dijkgraaf Roeland van der Schaaf voorzitter is – en daarin de plaats heeft ingenomen van Max van den Berg, die vanaf het moment van oprichting de voorzitterszetel heeft bekleed – en waaraan Arjen Robben zich als ambassadeur heeft verbonden. Al enkele jaren zijn belangrijke partners aan de stichting gelieerd, zoals Gemeente Groningen, Provincie Groningen, Hanzehogeschool Groningen, Noorderpoort, Alfa-college, OG Clean Fuels en Scapino. Univé is sinds 2022 hoofdpartner van de stichting. Dit zorgt ervoor dat de totale opbrengsten van de stichting in het seizoen 2023/2024 zijn gestegen naar circa € 1,25 miljoen (het voorgaande seizoen 2022/23 was dit nog een kleine € 1,0 miljoen) en naar verwachting in het seizoen 2024/2025 zullen doorstijgen naar € 1,45 miljoen. Hierdoor kan de focus worden gelegd op kwalitatief betere programma's, in combinatie met een brede organisatie, zodat de missie kan worden gerealiseerd.

DE PROGRAMMA'S VAN DE STICHTING ZIJN GEBUNDELD IN HET FC GRONINGEN MEER & BETER BEWEGEN-INITIATIEF, MET DE VOLGENDE PIJLERS:

- Voetbal op School: Verschillende beweegprogramma's die bewegen tijdens de schooldag bevorderen.
- Voetbal op de Club: Mensen zo lang mogelijk behouden bij de vereniging, ongeacht hun achtergrond en uitdagingen.
- Voetbal in de Wijk: Dicht bij mensen in hun woonomgeving, zodat de drempel om te sporten en bewegen zo laag mogelijk is.
- Trainen als een Prof: Kinderen in beweging brengen en stimuleren om zich als voetballer én mens te ontwikkelen, zowel sociaal, voetbaltechnisch als breed motorisch.
- Vitaliteit op de Werkvloer: Organisaties helpen om hun medewerkers fit en vitaal te houden.

De stichting FC Groningen in de Maatschappij bestaat uit een professionele organisatie onder leiding van een manager MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen). Deze manager wordt ondersteund door twee maatschappelijke coördinatoren en twee beleidsadviseurs. De teams zijn ingedeeld op leeftijd: het team Volwassenen en het team Jeugd, die respectievelijk drie en vijf programmaleiders hebben. Daarnaast wordt het team aangevuld met 63 oproepkrachten, stagiaires en vrijwillige trainers.

Het doel voor het seizoen 2024/2025 is om 60.000 mensen in de regio in beweging te krijgen (waarvan 27.500 unieke deelnemers). Naast deze kwantitatieve doelstelling voor het aantal bewegende personen, zal komend seizoen verder worden gewerkt aan een kwalitatieve beoordeling. Samen met partners als UMCG, Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen zal de impact van het FC Groningen Meer & Beter Bewegen-programma op het oplossen van regionale bewegingsarmoede worden gemeten.

KPI SPORTIEF

	Realisatie 2022/23	Realisatie 2023/24	Doel 2024/25
Aantal deelnemers	31.765	55.138	60.000
Aantal unieke deelnemers	21.627	22.058	27.500
Totale opbrengsten	1,0 mio	1,25 mio	1,45 mio

3.4

ECONOMISCH, DE VERSNELLER VAN DE ECONOMISCHE GROEI IN HET NOORDEN

Ook in de Keuken Kampioen Divisie (KKD) heeft FC Groningen haar zakelijke netwerk in omvang weten te versterken. Zo bleven alle skyboxen bezet, groeide de FC Groningen Businessclub het afgelopen seizoen met 42 nieuwe bedrijven en kon FC Groningen ook in Club 1971 – een ontvangstruimte op de tweede etage aan de Zuidzijde van Euroborg – ruim 20 nieuwe bedrijven verwelkomen, waardoor de teller in totaal staat op 1.320 bezette stoelen.

De Talent Group Groningen (TGG) eindigde het seizoen 2023/2024 met zo'n 130 aangesloten jonge, talentvolle ondernemers. De TGG kent elk jaar een hoger opzegpercentage, echter stromen er jaarlijks diverse TGG'ers door naar een lidmaatschap van de FC Groningen Businessclub.

ACHTERDEUR

Het grootste en belangrijkste zakenplatform – de FC Groningen Businessclub – wist de achterdeur in 2023/2024 goed dicht te houden. Het behoudpercentage eindigde boven geprognoseerd (85%) en dat is gezien de sportieve val opmerkelijk. Gunstige en bepalende factoren hierbij waren de vele vrijdagavondwedstrijden, het feit dat er geen mutaties in het commerciële team zijn ontstaan en het reeds eerder ingevoerde meerjarencontractenbeleid. Businessclubleden krijgen alleen nog 'korting' op basis van de duur van een sponsorovereenkomst. Hierdoor zijn er veel meerjarenovereenkomsten gesloten en lopen er dus vele sponsorcontracten door.

Inmiddels weet het commerciële team steeds meer een hogere waarde te creëren voor partners en businessclubleden. Het team accountmanagers is scherp op marktontwikkelingen, koppelt ondernemers proactief aan elkaar en realiseert concrete verbindingen tussen bedrijven. Ook worden er diverse nieuwe samenwerkingen en events tussen aangesloten bedrijven en sponsors geïnitieerd door de creativiteit en verbindingskracht van de accountmanagers en verbinders.

BUSINESSCLUBACTIVITEITEN

De inmiddels zeer gevarieerde jaarkalender vol businessclubactiviteiten is eveneens een belangrijk onderdeel van het huidige zakelijke succes. Deze activiteitenkalender bevatte in 2023/2024 meer dan 20 events gebaseerd rondom de kernwoorden 'vermaak, verbinding en verrijking' (kennisdeling). Evenementen waarbij ondernemers elkaar op een onderscheidende wijze ook buiten de voetbalwedstrijden om blijven ontmoeten.

Voor het komende jaar zal er verder worden ingezet op verbetering en uitbreiding van de zogenoemde 'kennissessies'. Middels collegestijl seminars, zullen (gast)sprekers en kennisdragers inzoomen op actuele ondernemersvraagstukken. De vraagstukken zijn te herleiden naar herkenbare onderwerpen zoals talentontwikkeling, duurzaamheid, regeldruk, digitalisering en cyberbeveiliging. De events worden de komende jaren nog doelgerichter en ook opengesteld voor betreffende HR- en marketingmanagers van leden en partners.

Het afgelopen KKD-seizoen zakte de omzet behorende bij het team partnerships van € 4,1 miljoen, naar € 3,4 miljoen. Deze daling van inkomsten is met name toe te schrijven aan de fors mindere mediawaarde van onder meer shirtreclame, (LED)boarding, backdrop, wedstrijdssponsoring en activatieprogramma's in de KKD. Diverse overeenkomsten kenden clausules die intraden direct na de degradatie in mei 2023, waaronder die van de hoofdsponsor en enkele andere grote partners. Die contractwaarden gaan ingaande het seizoen 2024/2025 weer naar Eredivisieniveau.

Uiteindelijk heeft het commerciële blok het KKD-seizoen 2023/2024 afgesloten met een totale omzet van € 18,4 miljoen (ten opzichte van € 17,4 miljoen in het seizoen 2022/2023). Verwacht was een omzet van circa € 15,3 miljoen, welke dus ruimschoots is behaald.

De commerciële doelstelling voor het komende seizoen bedraagt € 19,2 miljoen omzet. De FC Groningen Businessclub is op dit moment stevig bezet. Daarom zal de focus qua nieuw business komen te liggen op het verder uitbreiden van het partnershipnetwerk, het vinden van een naamgever voor het stadion, het verder uitverkopen van de Club 1971-mogelijkheden, het uitbreiden van het TGG-netwerk en het benutten van extra kansen voor FC Groningen in de Maatschappij.

KPI SPORTIEF

	Realisatie 2022/23	Realisatie 2023/24	Doel 2024/25
Commerciële blok (*)	17,4 mio	18,4 mio	19,2 mio
Behoudpercentage	80%	83%	85%
Sales	4,4 mio	4,6 mio	5,2 mio
Partnerships	4,1 mio	3,4 mio	4,0 mio
Ticketing	4,0 mio	4,4 mio	4,3 mio
Horeca	3,0 mio	3,6 mio	3,1 mio
Merchandise	0,9 mio	1,1 mio	1,1 mio
Maatschappij (**)	1,0 mio	1,3 mio	1,5 mio
Aantal volgers social media (per september)			
Instagram	233.000	258.000	275.000
Facebook	118.000	129.000	135.000
X (voorheen Twitter)	92.954	94.849	100.000
TikTok	64.200	71.500	80.000
YouTube	24.800	27.100	25.500
LinkedIn	15.491	18.222	16.000

* In de cijfers van de seizoenen 2022/2023 en 2023/2024 is voor de vergelijkbaarheid geen rekening gehouden met de tegemoetkoming aan seizoenkaarthouders en sponsors.

** Maatschappelijke opbrengsten worden in een aparte stichting verantwoord.

3.5

EVENEMENT, MOOISTE EVENEMENTEN ORGANISEREN VAN NOORD-NEDERLAND

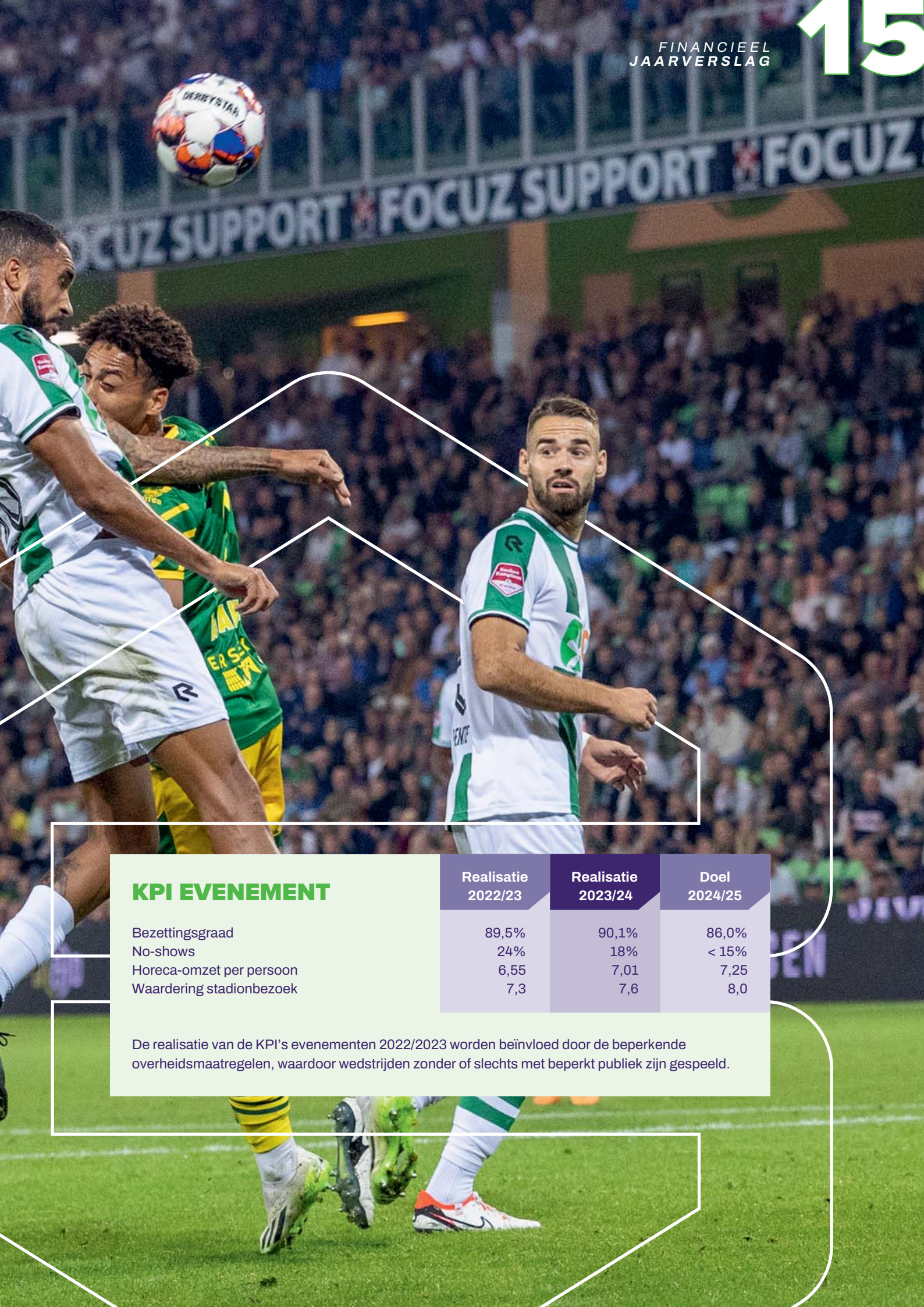
FC Groningen beleven gaat verder dan alleen de wedstrijd. Een evenement van FC Groningen moet een blijvende herinnering zijn. Of het nu gaat om wedstrijden of activiteiten van de Junior Club, zakelijke events of bijvoorbeeld de Open Dag. Elke specifieke doelgroep moet op eigen wijze genieten.

Ongeacht de stand stonden Stad en Ommeland achter FC Groningen. Ondanks de degradatie naar de Keuken Kampioen Divisie verkocht FC Groningen meer dan 12.200 seizoenkaarten. Het aantal seizoenkaarthouders was beduidend hoger dan een jaar eerder en ook de bezettingsgraad van 90,8% was hoger dan in het jaar ervoor. Bij meerdere wedstrijden was Euroborg volledig uitverkocht en ook vele uitvakken waren bij uitwedstrijden van de Trots van het Noorden tot de nok gevuld.

Vanwege de degradatie een seizoen eerder moest FC Groningen scherp aan de wind varen wat betreft investeringen in het 'evenement'. Wel bleef het supportersplein aan de voorzijde van het stadion intact. In overleg met verschillende supportergroepen werd samen opgetrokken om onder meer de thuiswedstrijden tegen Jong Ajax, Willem II, Jong FC Utrecht (de dag voor kerst), Fortuna Sittard (KNVB-beker) en Roda JC Kerkrade extra aan te kleden met thema's en/of sfeer bevorderende activiteiten.

Net als in eerdere seizoenen waren er aan bepaalde wedstrijden thema's gekoppeld. Een thema dat jaarlijks terugkeert en ook afgelopen seizoen is georganiseerd, is de 'in memoriam'-wedstrijd. Supporters die in het voorgaande kalenderjaar zijn overleden worden daarbij geëerd. Het past bij de volksclub die FC Groningen wil zijn. Iedere thuiswedstrijd stuurt FC Groningen een enquête naar een deel van de stadionbezoekers met de vraag hun mening te geven over de voetbalmiddag of -avond in Euroborg. De fanbeleving kreeg in deze enquête het gemiddelde cijfer van 8,04. Het bezoek aan de thuiswedstrijd werd gemiddeld met een 7,6 beoordeeld.

FC Groningen heeft zich als doel gesteld dat de businessclub van de Trots van het Noorden het best en meest verbindende platform moet worden. Diverse events werden georganiseerd voor de leden van de FC Groningen Businessclub, waarbij de Kick-off in de Martinikerk het meest in het oog sprong.

KPI EVENEMENT

	Realisatie 2022/23	Realisatie 2023/24	Doel 2024/25
Bezettingsgraad	89,5%	90,1%	86,0%
No-shows	24%	18%	< 15%
Horeca-omzet per persoon	6,55	7,01	7,25
Waardering stadionbezoek	7,3	7,6	8,0

De realisatie van de KPI's evenementen 2022/2023 worden beïnvloed door de beperkende overheidsmaatregelen, waardoor wedstrijden zonder of slechts met beperkt publiek zijn gespeeld.

3.6

ORGANISATIE, FINANCIIEEL STERKER DOOR TE INVESTEREN IN PERSONEEL EN DOOR EFFECTIEVER EN EFFICIËNTER TE WERKEN

Het betaald voetbal in Nederland neemt ten opzichte van de grotere voetballanden in Europa financieel gezien een bijzondere positie in. Daar waar bijvoorbeeld rijke clubeigenaren en/of de veel hogere TV- en reclamegelden de begrotingen van talrijke buitenlandse clubs opstuwten tot grote hoogte, dienen de betaald voetbalclubs in Nederland zorgvuldig om te gaan met de veel beperktere middelen om financieel gezond te blijven. Als club kiest FC Groningen daarom haar eigen koers en voor een organisatie waar slim en efficiënt wordt gewerkt en aandacht bestaat voor de ontwikkeling van de speler en medewerker. Een organisatie ook met financieel vet op de ribben, want dat maakt onze concurrentiepositie sterker en slagvaardiger. Dit zorgt er onder meer voor dat we op eigen kracht voor het seizoen 2023/2024 in de Keuken Kampioen Divisie behoorlijke sportieve voorwaarden kunnen realiseren om te kunnen presteren. Onze ambities, zowel op sportief, maatschappelijk en economisch vlak, berusten op deze basis.

Het seizoen 2023/2024 stond vooral in het teken van financieel 'overleven'; sportief binnen één jaar terugkeren naar de Eredivisie en het veilig organiseren van de wedstrijden. De beperkt beschikbare middelen zijn dan ook vooral ingezet in het kader van deze doelstellingen. Dit heeft evenwel zijn weerslag gehad op de personele formatie en budgetten die ingezet konden worden voor de doorontwikkeling van de organisatie. Salarissen werden bevroren, meerdere aflopende arbeidsovereenkomsten werden niet verlengd, vacatures werden niet opnieuw ingevuld en budgetten voor groei en ontwikkeling werden afgeschaald. Meer terug naar de basisorganisatie, waarbij nog altijd aandacht is voor procesverbetering van reeds bestaande werkprocessen. Grootschalige projecten in het verder professionaliseren van de organisatie zijn echter helaas achterwege gebleven.

FC Groningen heeft bij het begin van de huidige beleidsperiode de ambitie uitgesproken om op de lat van goed werkgeverschap ('Great Place to Work') als beste Noordelijke sportwerkgever aangeschreven te staan. Hierbij staat ook de (mening van de) medewerker centraal, hetgeen jaarlijks wordt gemeten in het Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO). Het laatste (kleinschalig) onderzoek heeft in december 2023 plaatsgevonden, waarbij de belangrijkste conclusies waren:

EEN VERBETERING IS ZICHTBAAR OP DE ONDERDELEN:

- Trots op de organisatie
- Vrijheid om zelf besluiten te nemen
- Samenwerking op de afdeling
- Arbeidsomstandigheden (onder meer door de verhuizing van de kantoororganisatie naar Corpus den Hoorn)

Bij deze bovenstaande punten kan de ontwikkeling in de score niet geheel los worden gezien van de degradatie van het eerste elftal en de als gevolg daarvan doorgevoerde bezuinigingen op gebied van de personele formatie en (ontwikkelings- en activiteiten-) budgetten.

KPI ORGANISATIE	Realisatie 2022/23	Realisatie 2023/24	Doel 2024/25
Netto resultaat	+/-1,0 mio	-/-3,3 mio	-/-1,5 mio
Aandeel voetbal van omzet	54%	49%	45%
Aandeel personeel van omzet	71%	66%	59%
Solvabiliteit (eigen / totaal vermogen)	36%	32%	27%
Aandeel huisvesting van omzet (ex overige baten)	23%	26%	23%
Aantal fte's gehele organisatie	123,1	116,4	
Verhouding man/vrouw kantoormdw's per 30-6	47/17	43/16	
Gemiddelde leeftijd kantoormdw's per 30-6	36	34	
Ziektepercentage	3,3%	2,8%	

Zoals ook op te maken is uit dit financieel jaarverslag heeft de club vanwege de degradatie en het sporttechnische beleid in de voorgaande seizoenen op financieel gebied een behoorlijke jas uitgedaan. Het seizoen werd afgesloten met een negatief netto resultaat van € 2,95 miljoen en een solvabiliteit van 32,1% (vorig seizoen 35,8%). Hoewel FC Groningen nog altijd een stevig financieel fundament heeft, is de club wel behoorlijk ingeteerd op haar reserves. FC Groningen zal het komende seizoen vanwege de promotie weer gaan werken met een kleiner operationeel tekort van € 2 miljoen (versus € 5,3 miljoen in seizoen 2023/2024), dat naar alle waarschijnlijkheid voor een (groot) deel zal worden gedekt met positieve transferresultaten. Daarmee ligt het risicoprofiel binnen de begroting weer op het niveau van voor de degradatie, hetgeen een acceptabel risico is. Uitdaging is om binnen deze kaders in het seizoen 2024/2025 vroegtijdig sportieve handhaving in de Eredivisie te bewerkstelligen en vanuit daaruit weer te gaan groeien naar een stabiele subtopper.

3.7

DUURZAAMHEID

Voor FC Groningen vormt duurzaamheid al jaren een onderwerp dat binnen haar organisatie en haar partnerships aandacht krijgt. Voorheen was dit thema vooral belegd binnen de Energy Valley Topclub en recentelijk meer door de participatie in de New Energy Business Platform (NEBP). Ondanks de degradatie van de eerste selectie – waardoor de club genoodzaakt was om accenten in haar beleid te verleggen – is het thema duurzaamheid en het streven naar CO2-reductie nog steeds een onderdeel van de maatschappelijke- en commerciële beleidspijler.

In het seizoen 2023/2024 is hier invulling aan gegeven door een vervolg te geven aan de in het seizoen 2022/2023 gestarte nulmeting om de CO2-uitstoot in het dagelijks verbruik en tijdens de thuiswedstrijdorganisatie te reduceren. Passend bij de financiële situatie van de organisatie is het afgelopen seizoen uitvoering gegeven aan een aantal (kleinschalige) projecten gericht op het CO2-reductie, zoals de implementatie van hardcups door het gehele stadion bij thuiswedstrijden, het uitwerken van een aantal businesscases om het energieverbruik in het stadion en/of trainingscomplex te (gaan) verminderen (zoals een onderzoek naar de vervanging van de conventionele verlichting in het stadion), een verbeteringslag te slaan in de verslaglegging op CO2-uitstoot en gericht(er) voedsel, dranken en materiaal in te kopen voor de horeca. Voor dit laatste punt heeft Euroborg Horeca het afgelopen seizoen het nieuwe horecabelabel 'Groen genieten' ontvangen vanwege het duurzame karakter van Euroborg als evenementenlocatie.

De komende jaren richting 2030 wil FC Groningen binnen haar nieuwe beleidsperiode verder inhoud geven aan het thema duurzaamheid door in samenwerking met partners zoals hoofdsponsor OG Clean Fuels en het New Energy Business Platform (NEBP) aansluiting te zoeken bij Noord-Nederland, dat als motor voor de nationale energietransitie moet gaan optreden. Ook het verder verdiepen van de kwantitatieve verslaglegging gaat helpen om gericht(er) te sturen. Hoewel FC Groningen (nog) geen verplichting heeft om te voldoen aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) wordt wel de meerwaarde gezien om een vervolgstap te maken in de genoemde kwantitatieve verslaglegging.

FINANCIËLE RESULTATEN

4

4.1

ALGEHEEL FINANCIËEL BEELD

Op financieel gebied werd het seizoen 2023/2024 met een negatief netto resultaat van circa € 3,0 miljoen afgesloten. Dit resultaat werd onttrokken aan het eigen vermogen, dat hiermee is verminderd naar een kleine € 8,8 miljoen (een solvabiliteitsratio van circa 32% van het balanstotaal per 30 juni 2024). Vooral de netto transferresultaten van de verkochte spelers Tomas Suslov, Radinio Balkar en Marin Sverko (€ 2,2 miljoen) en de doorverkoop van de spelers Azor Matusiwa van Stade Reims naar Stade Rennes en Cyril Ngonge van Hellas Verona naar Napoli (€ 3,0 miljoen) hebben een belangrijke positieve bijdrage geleverd aan het netto resultaat. Hier staat tegenover dat herstructureringskosten van de eerste selectie van € 2,75 miljoen en de fors gedaalde mediagelden (circa € 3,0 miljoen minder dan het voorgaande seizoen) het netto resultaat in negatieve zin hebben beïnvloed.

In het seizoen 2023/2024 heeft FC Groningen met name geprofiteerd van de eigen jeugd die is doorgestroomd naar de eerste selectie. De beperkte investeringen in het aantrekken van spelers, het vertrek van meerdere spelers en de afwaardering van de boekwaarde van enkele spelers heeft geleid tot een afname van de boekwaarde van de selectie van € 8,5 miljoen naar € 4,4 miljoen. De keuze voor de eigen opgeleide spelers heeft gunstig uitgedrukt en een belangrijke bijdrage geleverd aan de directe promotie naar de Eredivisie, waardoor het verblijf in de Eerste Divisie (Keuken Kampioen Divisie) beperkt is gebleven tot één jaar. FC Groningen behoudt haar lange termijn ambities om aansluiting te vinden bij de subtop in de Nederlandse Eredivisie, echter ligt haar focus in het seizoen 2024/2025 vooral op het zo snel mogelijk veilig spelen om van daaruit verder te bouwen.

Boekjaar 2023/2024 (x € 1.000)	Vastgestelde begroting	Realisatie
Netto-omzet	16.500	20.458
Inkoopwaarde omzet	1.818	2.061
Personeelskosten	12.100	13.403
Afschrijvingen materiële vaste activa	538	549
Overige bedrijfskosten + rentelasten	9.044	9.710
Som der bedrijfskosten	23.500	25.723
Operationeel bedrijfsresultaat	-7.000	-5.265

Toelichting verschillen (x € 1.000)		
Operationeel bedrijfsresultaat begroot		- 7.000
Bedrijfslasten		
- Herstructurering eerste selectie (o.a. verlieslatende contracten)		- 965
- Hogere loonkosten overig personeel (o.a. afvloeiingskosten)		- 268
- Hogere inkoop van merchandise en horeca (i.c.m. hogere omzetten)		- 243
- Hogere huisvestingskosten (m.n. indexering, servicekosten)		-290
- Hogere wedstrijdskosten (m.n. beveiliging, promotie, KNVB-beker)		-365
- Hogere overige bedrijfslasten		-92
Opbredingen		- 2.223
- Hogere opbrengsten uit verkoop seizoenkaarten		+ 739
- Hogere opbrengsten uit verkoop losse kaarten (incl. KNVB-beker)		+ 350
- Hogere opbrengsten sponsoring en reclame		+ 923
- Hogere opbrengsten deelname KNVB-beker (halve finale)		+ 322
- Hogere opbrengsten horeca		+ 708
- Hogere opbrengsten merchandise		+ 459
- Subsidies en overige bijdragen		+ 154
- Hogere overige opbrengsten		+ 303
		+ 3.958
Operationeel bedrijfsresultaat realisatie		-5.265

4.2

OMZET

De omzet over het seizoen 2023/2024 daalde ten opzichte van het voorgaande seizoen met circa € 1,8 miljoen naar € 20,5 miljoen en is ten opzichte van het vorig seizoen met 7,9% afgenomen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de omzet in de laatste vijf seizoenen weergegeven.

Netto-omzet (€ x 1.000)	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Wedstrijdbaten	3.143	2.603	3.394	3.971	4.340
Sponsoring en reclame	6.539	6.845	7.305	8.533	8.023
Tegemoetkoming *	-167	-3.396	-1.960	-493	0
Televisierechten	4.518	4.633	4.720	4.855	2.033
Merchandise	460	863	830	892	1.108
Horeca	1.071	246	2.212	3.011	3.558
Advertentiebaten	1.050	0	0	0	0
Overige opbrengsten	1.860	1.830	1.936	1.454	1.240
Totaal netto-omzet	18.474	13.624	18.437	22.223	20.303
Subsidies en bijdragen	1.412	4.268	3.180	3	155
Vrienden van FC Groningen	0	0	2.327	0	0
Totaal netto-omzet	19.886	17.893	23.944	22.226	20.458

*Tegemoetkoming seizoenkaarthouders en sponsors vanwege gemiste wedstrijden als gevolg van de Covid-19 pandemie en de ongeregelde heden in seizoen 2022/2023.

Hoewel FC Groningen vanwege de degradatie genoodzaakt was om in het seizoen 2023/2024 te spelen in de Keuken Kampioen Divisie heeft de club – behoudens de teruggang in mediagelden – de ‘schade’ van het spelen op een lager niveau beperkt weten te houden. Sterker nog; de opbrengsten uit de kaartverkoop, horeca en merchandise zijn toegenomen ten opzichte van het voorafgaande seizoen. De club voelde vooral de ‘pijn’ door de forse daling van de mediagelden en lagere afspraken met de grote partners vanwege de verminderde mediawaarde van de club in de KKD.

WEDSTRIJDBATEN

In het seizoen 2023/2024 steeg het aantal seizoenkaarten ten opzichte van het voorgaande seizoen met 1.042 tot 12.242 seizoenkaarten. Dit heeft geleid tot een stijging van de omzet seizoenkaarten met € 0,2 miljoen, rekening houdend met de uitbetaalde tegemoetkoming in het seizoen 2022/2023 vanwege gespeelde wedstrijden zonder publiek, dan wel gestaakte wedstrijden, van circa € 0,15 miljoen. De verkoop van losse kaarten is tevens toegenomen met circa € 0,5 miljoen, waarbij vooral het succes in het KNVB-bekertoernooi met het bereiken van de halve finale in De Kuip tegen Feyenoord hieraan een belangrijke bijdrage heeft geleverd.

Verkochte SCC kaarten FC Groningen afgelopen 5 seizoenen

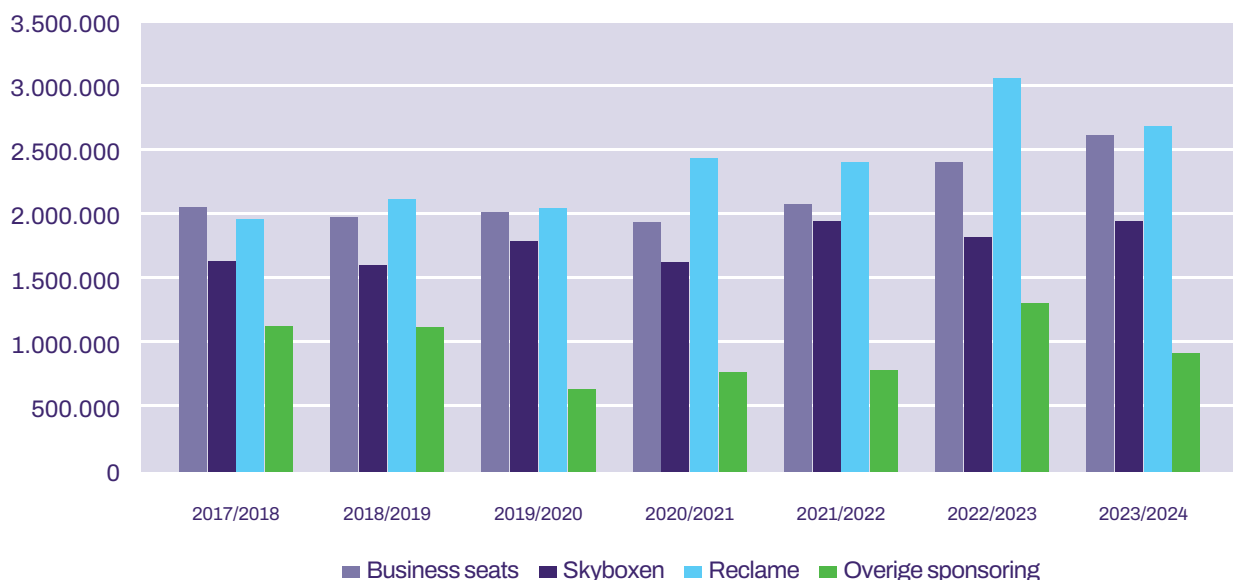
	SCC-houders	Gemiddeld aantal toeschouwers	Bezettingsgraad
2019/2020	9.760	18.187	80,7%
2020/2021	12.502	N.v.t.	N.v.t.
2021/2022	11.308	19.977	89,5%
2022/2023	11.200	19.964	90,1%
2023/2024	12.242	20.274	90,8%

De gemiddelde bezetting van Euroborg is in het seizoen 2020/2021 op basis van één competitiewedstrijd met slechts gedeeltelijke bezetting ten opzichte van andere seizoenen van geen waarde in bovenstaande overzicht.

SPONSORING

Op commercieel gebied heeft FC Groningen in het seizoen 2023/2024 een lagere omzet (€ 0,5 miljoen) behaald dan in het voorafgaande seizoen (€ 8,5 miljoen). Deze daling was met name te wijten aan het feit dat de mediawaarde van de club in de Keuken Kampioen Divisie aanmerkelijk lager is (€ 0,7 miljoen) en de bijdrage van de grotere partners daardoor aanzienlijk lager was. Hier staat tegenover – en daarop is de club gepast trots en is een bevestiging van de sterke binding met haar sponsorrelaties – dat de opbrengsten uit de verkoop van de (traditionele) businessseats, skyboxen, reclame, etc. is toegenomen met circa € 0,2 miljoen ten opzichte van het voorafgaande seizoen. Dat de wedstrijden in de KKD nagenoeg standaard op vrijdagavond om 20:00 uur werden gespeeld, zal ook zeker een rol hebben gespeeld dat veel sponsors de club zijn blijven bezoeken bij de thuiswedstrijden.

Voor een vergelijk van de opbrengsten uit sponsoring en reclame in het seizoen 2023/2024 (zonder rekening te houden met een tegemoetkoming vanwege de gemiste wedstrijden en het faillissement van Office Centre) met voorgaande jaren is onderstaande tabel toegevoegd.

TELEVISIERECHTEN

Het collectieve niveau aan inkomsten uit televisierechten die in Nederland onder de clubs in de Keuken Kampioen Divisie wordt verdeeld betreft € 10,5 miljoen. In het jaar na de degradatie is FC Groningen op de eerste plaats binnengekomen van het verdeelmodel (ranglijst van sportieve prestaties in de afgelopen 10 seizoenen) wat recht geeft op een uitkering van € 0,9 miljoen. Daarnaast heeft FC Groningen recht op een degradatiecompensatie van € 0,6 miljoen in het eerste jaar na degradatie. In het seizoen 2022/2023 ontving FC Groningen nog ruim € 4,5 miljoen op basis van een 7e plaats in het verdeelmodel (collectief € 83,3 miljoen te verdelen).

MERCHANDISE

De opbrengsten uit de merchandise stegen in het seizoen 2023/2024 met circa € 0,2 miljoen. Het succesvolle voetbaljaar in combinatie met het vasthouden van de aandacht voor merchandise resulteerde in een totaal aan opbrengsten van € 1,1 miljoen. Ook het netto resultaat uit de merchandise-activiteiten (na aftrek van personeel en overige bedrijfslasten) heeft een positieve ontwikkeling ondergaan en verbeterde met een kleine € 0,25 miljoen ten opzichte van het voorgaande seizoen door een groter kostenbewustzijn en een efficiëntere personele bezetting.

HORECA

De horeca-opbrengsten zijn fors gestegen ten opzichte van het vorige seizoen (stijging van circa € 0,6 miljoen). Alle wedstrijden met publiek (in tegenstelling tot de laatste drie wedstrijden van het seizoen 2022/2023, die voortijdig werden beëindigd of zonder publiek werden gespeeld), een extra thuiswedstrijd in eigen stadion, het 'vrijdagavondeffect' – waarbij het gemiddelde bestedingspatroon per toeschouwer hoger lag – en de goede sportieve resultaten, die ook hun weerslag hadden op de hogere bezetting in het stadion, hebben hier in positieve zin aan bijgedragen.

OVERIGE BATEN

Onder de overige baten zijn de collectief te verdelen vergoedingen van de UEFA, ECV en de KNVB verantwoord die in het seizoen 2023/2024 vooral bestaat uit de ontvangen Solidariteitsvergoeding die door de UEFA wordt uitgekeerd aan de clubs die niet deelnemen aan Europees voetbal (€ 0,42 miljoen).

In het seizoen 2022/2023 kwam FC Groningen – omdat de club toen nog participeerde in de Eredivisie – in aanmerking voor een uitkering van de ECV vanwege een herverdeling van Europese gelden door de Nederlandse clubs die deelnemen aan de groepsfase Champions League, Europa en/of Conference League onder de overige clubs in de Eredivisie ter bevordering van de solidariteit in het betaald voetbal (€ 0,37 miljoen). Deze uitkering geldt alleen voor clubs die deelnemen aan de Eredivisie en was hierdoor voor FC Groningen niet aan de orde in het seizoen 2023/2024.

OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN (SUBSIDIES EN BIJDRAGEN)

Om de financiële gevolgen van de Covid-19 pandemie te kunnen opvangen, heeft de overheid enkele noodmaatregelen vastgesteld, waaronder de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), de Regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) en de Compensatieregeling professionele sportevenementen (STIK-regeling). In de seizoenen 2022/2023 en 2023/2024 hebben geen toekenningen plaatsgevonden. Alle aanvragen tot vaststelling zijn inmiddels gecontroleerd door de accountant en ter vaststelling ingediend bij het Ministerie. Verantwoording in de jaarcijfers heeft in overeenstemming met deze afrekeningen plaatsgevonden hetgeen nog tot een nabetaling van circa € 0,15 miljoen heeft geleid.

4.3

BEDRIJFSLASTEN

De bedrijfslasten zijn ten opzichte van het vorige seizoen met € 2,5 miljoen gedaald en bedragen circa € 25,4 miljoen. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de daling van de loonkosten van de contractspelers (€ 1,4 miljoen) en het overig personeel (€ 1,0 miljoen). Lagere salarisafspraken met spelers en de technische staf als gevolg van de degradatie en diverse personeelsmutaties in de voetbalorganisatie hebben voor een belangrijk deel bijgedragen aan de verlaging van de personeelskosten.

Daarnaast zijn de overige bedrijfslasten met € 0,6 miljoen afgenomen aangezien de club gedwongen was om binnen de gehele organisatie bezuinigingen door te voeren. Dit had niet alleen zijn weerslag op de personeelskosten, maar ook de overige bedrijfslasten zijn daardoor lager uitgevallen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bedrijfslasten in de laatste vijf seizoenen weergegeven.

Bedrijfslasten (€ x 1.000)	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Inkoopwaarde v/d omzet	715	712	1.399	1.924	2.061
Personeelskosten	11.218	10.689	11.787	15.762	13.403
Afschrijvingen	761	829	701	506	549
Wedstrijdkosten	1.604	1.061	1.759	2.106	2.176
Huisvestingskosten	3.760	2.543	4.000	4.605	4.753
Kosten adv. projecten	342	139	61	53	51
Overige bedrijfslasten	2.959	1.058	2.237	2.960	2.392
Totaal bedrijfslasten	21.358	17.031	21.944	27.916	25.385

INKOOPWAARDE VAN DE OMZET

Alle thuiswedstrijden gedurende het seizoen 2023/2024 zijn met publiek gespeeld ten opzichte van het vorige seizoen 2022/2023, waarbij de laatste drie thuiswedstrijden deels of zonder publiek zijn gespeeld. Tezamen met één extra thuiswedstrijd leidde dit tot een hogere horecaomzet, maar ook tot een hogere inkoopwaarde van deze omzet. Afgezet tegenover de daaraan voorafgaande seizoenen wordt ook het effect duidelijk dat FC Groningen per 1 januari 2020 voor 100% de eigendomsrechten heeft van Euroborg Horeca (daarvoor 'slechts' voor 50%) en – naast de volledig horecaomzet – ook de volledige inkoopkosten voor haar rekening krijgt. Uit een analyse van de inkoopafspraken valt op dat vooral de hoge inkooprijzen van food het resultaat uit de horeca-activiteiten drukt, hetgeen er mede toe heeft geleid dat er in het seizoen 2024/2025 andere keuzes zijn gemaakt, waaronder het aangaan van een samenwerking met een nieuwe cateraar.

PERSONEELSKOSTEN

Op het gebied van de personeelskosten zijn de kosten ten opzichte van het voorafgaande seizoen met circa € 2,4 miljoen gedaald naar circa € 13,4 miljoen. De personeelskostenratio (de personeelskosten uitgedrukt in een percentage van de omzet) bedraagt 65,5% ten opzichte van 70,9% in het vorige seizoen.

De lonen van spelers van de eerste selectie (en opleiding) zijn gedaald met circa € 1,4 miljoen naar een niveau van € 6,0 miljoen. De daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de contractuele degradatieafspraken die waren gemaakt met alle spelers, waardoor zij genoodzaakt waren vanwege de degradatie in te leveren. Desondanks heeft de club er wel bewust voor gekozen om in het seizoen 2023/2024 met nog een heel behoorlijk spelersbudget te blijven werken om daarmee de kans op een vlotte terugkeer naar de Eredivisie te verhogen. Daarmee heeft de club een (afgewogen) risico genomen, dat uiteindelijk succesvol heeft uitgepakt met de promotie naar de Eredivisie. Een kanttekening die hierbij ook dient te worden gemaakt, is dat de club nog wel altijd te maken heeft met relatief 'dure' spelers die te weinig rendement leveren. Daarnaast heeft de herstructurering van de eerste selectie nog voor ruim € 0,8 miljoen aan lasten vanuit verlieslatende contracten opgeleverd.

Ook de rest van de (kantoor)organisatie ondervond de gevolgen van de degradatie. Zo was de club genoodzaakt om afscheid te nemen van een aantal van haar (vaste) medewerkers, werden vacatures niet (direct) weer ingevuld en werden collectief alle salarissen bevroren ofwel moesten bepaalde medewerkers salaris inleveren. Zeer pijnlijke maatregelen die ook zeker hun weerslag hadden op de algehele personele formatie. Ook was er minder ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en/of gezamenlijke activiteiten.

WEDSTRIJDKOSTEN

In het seizoen 2023/2024 zijn alle thuiswedstrijden - één extra ten opzichte van het vorige seizoen - met publiek gespeeld. Dit was in seizoen 2022/2023 bij de laatste wedstrijd van het seizoen als gevolg van de ongeregelheden niet het geval. Dit leidde tot een (beperkte) stijging (€ 0,1 miljoen) van de organisatiekosten van wedstrijden (beveiliging, catering, schoonmaak, vrijwilligers, etc.), waaraan vooral de hogere beveiligingskosten vanwege aanscherpingen in de veiligheidsorganisatie debet waren.

HUISVESTINGSKOSTEN

De huisvestingskosten zijn in het seizoen 2023/2024 circa € 0,15 miljoen hoger dan het voorgaande seizoen. Dit werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de indexatie van de huur van het stadion Euroborg en het trainingscomplex en het in gebruik nemen van extra kantoorruimte door de kantoororganisatie op de bovenste etage van het TopsportZorgCentrum (waarvan de huurverplichting reeds ruim voor de degradatie was aangegaan).

OVERIGE BEDRIJFSLASTEN

De overige bedrijfslasten zijn met circa € 0,6 miljoen afgenomen ten opzichte van het voorgaande seizoen. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door bezuinigingen die op diverse onderdelen binnen de organisatie hebben plaats gevonden. Daar waar mogelijk werd kritisch naar het uitgavenpatroon binnen de organisatie gekeken, hetgeen op onderdelen ook zijn weerslag heeft gehad op de (stagnerende) beleidsontwikkeling en het kwaliteitsniveau van de organisatie. Niet wenselijk, maar soms onvermijdelijk om ook financieel in de Keuken Kampioen Divisie het hoofd boven water te houden.

4.4

RESULTAAT VERGOEDINGSSOMMEN

Het resultaat vergoedingssommen bestaat uit het saldo van de aan- en verkoop van spelers en kan jaarlijks sterk fluctueren. Tegenover de afschrijvingskosten op vergoedingssommen staan de opbrengsten uit transfers onder aftrek van de boekwaarde van verkochte spelers en het saldo van betaalde en ontvangen opleidingsvergoedingen.

Het nettoresultaat uit vergoedingssommen bedroeg over het seizoen 2023/2024 € 1,3 miljoen tegenover een resultaat in het seizoen 2022/2023 van € 7,8 miljoen. Waar in het vorige seizoen met name de verkoop van Jørgen Strand Larsen een grote bijdrage leverde aan het transferresultaat hebben in het seizoen 2023/2024 de transfers van Tomas Suslov (Hellas Verona), Radinio Balkar (Huddersfield Town) en Marin Sverko (Venezia FC) voor een bedrag van € 2,2 miljoen bijgedragen aan het transferresultaat. Daarnaast zorgde de doorverkoop van de spelers Cyril Ngonge (van Hellas Verona naar SCC Napoli) en Azor Matusiwa (van Stade Reims naar Stade Rennes) voor extra inkomsten uit vergoedingssommen (€ 3,0 miljoen).

De afschrijvingslasten op vergoedingssommen zijn met € 5,2 miljoen circa € 0,8 miljoen hoger dan het vorige seizoen 2022/2023 met de kanttekening dat in het seizoen 2023/2024 voor een bedrag van € 1,9 miljoen op de transferwaarde van de eerste selectie is afgewaardeerd (2022/2023 was dit nog € 0,6 miljoen).

Netto transferresultaten FC Groningen afgelopen 5 seizoenen

(x € 1.000,-)	Netto-transferopbrengst * (voor aftrek van aanschafwaarde verkopen)	Investerings	% Rendement
2019/2020	8.396	790	
2020/2021	3.061	6.470	
2021/2022	11.884	4.403	
2022/2023	13.318	6.454	
2023/2024	7.251	1.874	
Gemiddelde	8.782	3.998	119,6%

FC Groningen heeft over de investeringen in de selectie (gemiddeld € 4,0 miljoen per seizoen) een gemiddelde netto transferopbrengst behaald van € 8,8 miljoen per seizoen. Een rendement van 119,6%. Een kanttekening hierbij is dat in bovenstaande opstelling geen rekening is gehouden met de jaarlijkse 'investering' in de eigen opgeleide spelers, terwijl de transferopbrengsten van deze spelers wel onderdeel vormen van de jaarlijkse netto-transferopbrengst zoals hierboven gepresenteerd.

4.5

INVESTERINGEN EN FINANCIERINGSBEHOEFTE

Vaste activa

In het seizoen 2023/2024 werd voor een bedrag van circa € 1,9 miljoen geïnvesteerd in de spelersselectie. De investeringen hadden hoofdzakelijk betrekking op het aantrekken van de spelers Marvin Peersman, Kristian Lien, Leandro Bacuna, Rui Monteiro Mendes, Noam Emeran, Brynjólfur Willumsson en Etienne Vaessen. Daarnaast zijn van enkele spelers de arbeidsovereenkomsten verlengd, hetgeen leidde tot contractuele verplichtingen die zijn verantwoord onder de immateriële vaste activa. Het saldo van de desinvesteringen, afwaarderingen en de afschrijvingen bedroeg circa € 6,0 miljoen, de boekwaarde van de vergoedingssommen is derhalve met € 4,1 miljoen afgenomen tot € 4,4 miljoen.

Investeringen gedurende het seizoen 2023/2024 in de materiële vaste activa (€ 0,4 miljoen waarvan ruim € 0,2 miljoen activa in uitvoering) hebben onder meer betrekking op aanpassingen van de Noordtribune (activa in uitvoering), waaronder aanpassingen van het supportershome en de realisatie van extra catering- en toiletvoorzieningen vanwege de aangebrachte sectorscheiding tussen de onderste en bovenste ring van de Noordtribune in het stadion. FC Groningen is met stadioneigenaar Euroborg N.V. in gesprek over de afrekening van de hiermee gepaard gaande investeringen. Het kantoorpersoneel is daarnaast in het begin van het seizoen 2023/2024 verhuisd van stadion Euroborg naar het TopsportZorgCentrum hetgeen heeft geleid tot extra aanschaf van interieur.

4.6

VERMOGENSPOSITIE

Het eigen vermogen bedroeg bij het einde van het boekjaar circa € 8,8 miljoen positief. De daling van het eigen vermogen met € 3,0 miljoen is ontstaan doordat het negatieve resultaat na belastingen is onttrokken aan het eigen vermogen. De solvabiliteit daalde vergeleken met het vorige seizoen en bedraagt per 30 juni 2024: 32% (30 juni 2023: 36%).

4.7

KASSTROOM

Het saldo aan liquide middelen is gedurende het seizoen 2023/2024 met € 1,1 miljoen toegenomen. De positieve kasstroom uit de verkoop van spelers (€ 9,6 miljoen) werd grotendeels aangewend voor het versterken van de selectie (€ 3,0 miljoen cashflow), verlagen van de (langlopende) schuldbalans (€ 1,5 miljoen), investering in faciliteiten (€ 0,2 miljoen) en de dekking van het cashflowtekort uit operationele activiteiten (€ 3,8 miljoen).

4.8

**ORGANISATIE
(PERSONEELSBEZETTING)**

Gemiddeld bedroeg het aantal bij FC Groningen werkzame personen teruggerekend naar een volledig dienstverband (= fte's) in het boekjaar 2023/2024 116,4 fte (boekjaar 2022/2023: 123,1 fte). De afname van de formatie (6,7 fte) is te verklaren door afname van het aantal contractspelers (0,9 fte), herstructurering van het technisch kader/staf van de opleiding (0,6 fte). Met betrekking tot de kantoororganisatie heeft de formatieafname vooral betrekking op de afdelingen marketing en communicatie (2,4 fte), financiën en HR (1,6 fte) en facilitair (1,6 fte).

Een functionele specificatie van het personeelsbestand is weergegeven in onderstaande tabel.

Personeelsbestand (in fte's)	2023/2024	2022/2023
Contractspelers eerste selectie & Opleiding	33,2	34,1
Technische staf & overige technisch personeel	35,6	36,2
Directie	2,0	3,0
Kantoorpersoneel	35,5	41,2
Merchandise	2,1	2,0
Euroborg Horeca B.V.	8,0	6,6
Totaal fte	116,4	123,1

4.9

RISICOPARAGRAAF

Door de markten waarop FC Groningen zich beweegt en de positie van FC Groningen hierin, is er een aantal financiële risico's te onderkennen. FC Groningen heeft interne systemen voor risicobeheersing en controle, die een zodanige mate van zekerheid verschaffen dat de risico's afdoende worden onderkend en beheerst. De voornaamste risico's worden hieronder weergegeven.

Samenhangend met de activiteiten van FC Groningen en de transfers van spelers, kunnen in een aantal gevallen hoge debiteurenvorderingen ontstaan. De informatiesystemen binnen FC Groningen zijn erop gericht deze vorderingen nauwgezet te volgen en periodiek vindt overleg plaats met de directie over de status van deze vorderingen. Bij hoge vorderingen op buitenlandse betaald voetbalorganisaties uit hoofde van transfers van spelers worden meestal aanvullende zekerheden gevraagd middels bankgaranties en/of boeteclausules.

De waardering van de balanspost vergoedingssommen is mede afhankelijk van de verwachtingen inzake de ontwikkeling van spelers. Hiertoe worden door de directie jaarlijkse toetsingen verricht op basis van een hernieuwde inschatting van de toekomstige inzet van spelers. Wijzigingen in de verwachtingen kunnen consequenties hebben voor de waardering van deze balanspost.

In het kader van risicobeheersing heeft FC Groningen voor de meest voorkomende risico's verzekeringen afgesloten zoals transferwaarden (bij tijdelijke en blijvende arbeidsongeschiktheid), bedrijfsschade, brand en aansprakelijkheid. FC Groningen is van mening dat de afgesloten verzekeringen voldoende dekking geven om dergelijke risico's te beheersen en de invloed op het resultaat te beperken.

Ook de sportieve eindstand in de competitie voor de verdeling van de collectieve mediagelden en de financiële impact hiervan voor FC Groningen kunnen van behoorlijke omvang zijn.

KNVB Licentiesysteem

De doelstelling van het KNVB licentiesysteem is het waarborgen van de integriteit en de continuïteit van de competities betaald voetbal om zoveel mogelijk een (ongestoord) verloop van de competitie te kunnen garanderen. De financiële positie van clubs wordt in het licentiesysteem één keer per jaar beoordeeld aan de hand van het financieel rating systeem (hierna: FRS). Dit gebeurt uitsluitend op basis van de jaarcijfers/prognose die per 1 oktober van elk jaar worden ingeleverd.

FC Groningen (als licentiehouders) rapporteert op het niveau van FC Groningen B.V. de financiële cijfers aan de KNVB. Op basis van het FRS worden op diverse variabelen punten toegekend aan de financiële positie van de club. Clubs met 15 punten of minder dienen bij de KNVB een plan van aanpak in te dienen waarin wordt toegelicht hoe (structureel) tot een verbetering van de financiële positie wordt gekomen. De meest recente FRS-score van FC Groningen is nog gebaseerd op de jaarcijfers 2022/2023 en de prognose 2023/2024 (oktober 2023) en daarin heeft FC Groningen Beheer B.V. een score van 31 uit 40 punten behaald. Een jaar eerder scoorde FC Groningen nog het maximaal aantal te behalen punten van 40.

4.10

VERWACHTINGEN NIEUWE SEIZOEN

Het seizoen 2023/2024 eindigde met een ongekende apotheose, waarbij FC Groningen op de laatste speeldag van het seizoen door een 2-0 overwinning op Roda JC Kerkrade weer promoveerde naar de Eredivisie. Een groot aantal spelers uit de eigen opleiding, die het afgelopen seizoen excelleerden en waarmee de achterban zich goed kan identificeren, veel positivisme rondom de club, supporters en sponsors die zich massaal achter FC Groningen scharden en ook financieel is de club het degradatiejaar goed doorgekomen. Deze lijn wil FC Groningen graag doorzetten in het seizoen 2024/2025. Doel is de kern van de selectie, die de promotie naar de Eredivisie heeft gerealiseerd, intact te houden – en langer aan de club te verbinden – en op enkele posities gerichte versterkingen te halen. Sportieve doelstelling zal zijn om reeds vroegtijdig in het seizoen lijfsbehoud veilig te stellen. Daarbij wil de club op commercieel en maatschappelijk gebied verder groeien, hetgeen moet resulteren in een financieel gezonde begroting waarbij het aanwezige operationele tekort aanvaardbaar is en voor een belangrijk deel gedekt zal worden vanuit de te behalen transferresultaten.

De belangrijkste beleidsdoelstellingen voor het seizoen 2024/2025 zijn:

■ Sportief:	Vroegtijdig lijfsbehoud Eredivisie
■ Economisch:	Omzet commercieel blok € 19,1 miljoen met behoud van 85%
■ Maatschappelijk:	60.000 mensen in beweging krijgen (27.500 unieke deelnemers)
■ Evenement:	Waardering van stadionbezoek 8,0 en een bezettingsgraad van 90%

Financieel

FC Groningen werkt met een begroting voor het seizoen 2024/2025 van € 23,0 miljoen aan opbrengsten en een negatief operationeel bedrijfsresultaat van € 2,0 miljoen. Rekening houdende met een netto transferresultaat (na aftrek van afschrijvingen) van per saldo nihil en belastingverplichtingen resulteert nog een begroot negatief resultaat van € 1,5 miljoen.

Met bovenstaande kaders komt FC Groningen qua begroting en risicoprofiel weer in de buurt van het niveau van de begrotingen waarmee werd gewerkt in de jaren voorafgaand aan de degradatie en het Covid-19 pandemie. Wel heeft de club in financiële zin nog te maken gehad met een selectie waarvan de transferwaarden van enkele spelers beduidend onder de geldende boekwaardes liggen, hetgeen zijn weerslag heeft gehad op het transferresultaat van het seizoen 2023/2024. Desalniettemin kan FC Groningen bogen op een succesvolle lichte van eigen opgeleide spelers, die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de promotie naar de Eredivisie. Ook ziet de Trots van het Noorden in aanloop van het seizoen 2024/2025 de enorme aantrekkingskracht van de club bij zowel de supporters als sponsors, hetgeen in combinatie met de sterke stijging van de mediagelden zorgt voor de toename van de netto-omzet naar € 23 miljoen. Door kritisch te blijven op haar uitgavenpatroon is de club in staat te werken met een in relatie tot voorgaande twee seizoenen ‘beperkt’ negatief bedrijfsresultaat van € 2,0 miljoen dat voor een (groot) deel gedekt kan worden door transferwaarde (en -resultaten) die weer is opgebouwd.

De uitdaging voor het komende seizoen is om vroegtijdig de handhaving op het hoogste sportieve niveau veilig te stellen en om vanuit een stabiele organisatie te gaan werken aan een nieuw beleidsplan en daarbij passende organisatie. Dit moet de routekaart gaan worden om de club weer een stabiele positie in de subtop van Nederland te geven.

De directie,

Frank van Mosselveld
Marc-Jan Oldenbandringh

BERICHT VAN DE COMMISSARISSEN

5

Het seizoen 2023/2024 was een seizoen van uitersten. Hoewel de nieuwe hoofdtrainer Dick Lukkien veel nieuwe energie en positivisme met zich meebracht – ook bij de achterban – bleek het litteken van het degradatieseizoen nog niet geheeld. Dit leidde tot een slechte start van de competitie, veel chagrijn op de tribunes en uiteindelijk ook bestuurlijke onrust. Gelukkig heeft de club halverwege het seizoen het tij weten te keren. Vooral de eigen jeugd stond op en nam met spelers zoals Romano Postema, Luciano Valente, Jorg Schreuders, Thom van Bergen, Wouter Prins, Tika de Jonge en Thijmen Blokzijl het elftal met een hoop energie aan de hand. Langzaam verbeterden de sportieve resultaten en op de tribunes en ook op bestuurlijk niveau keerde de rust terug. De laatste wedstrijd van het seizoen tegen Roda JC – waarin de promotie naar de Eredivisie werd bewerkstelligd – was een mooie beloning van alles en iedereen binnen de club.

Op bestuurlijk vlak was de eerste helft van het seizoen 2023/2024 onrustig. Naast dat de algemeen directeur Wouter Gudde in november 2023 de keuze maakte om richting het einde van het seizoen een nieuwe uitdaging te zoeken, besloten in november 2023 ook de voorzitter en lid van de RvC respectievelijk Erik Mulder en Berend Rubingh hun functies neer te leggen. Dit heeft er mede toe geleid dat gedurende het seizoen naast de reguliere 5 vergaderingen de RvC frequenter bij elkaar is gekomen. In aanvulling hierop is in werkgroepverband met afgevaardigden van de RvC en directie intensief gewerkt tot het opnieuw invullen van de vacature van de algemeen directeur en weer te komen tot een voltallige RvC. Na een korte zoektocht werd in december 2023 met Jakob Klompier een nieuwe voorzitter gevonden en wist de club daarnaast de RvC weer te complementeren door Adriaan Stel toe te voegen, die binnen de RvC vooral de financiële portefeuille invult. Vanaf januari 2024 heeft de club de zoektocht naar een nieuwe algemeen directeur geïntensiveerd. Een zorgvuldige sollicitatieprocedure – waarin diverse gesprekken zijn gevoerd met meerdere kandidaten – heeft uiteindelijk in april 2024 geresulteerd in het benoemen van Frank van Mosselveld als nieuwe algemeen directeur. Een kandidaat die in deze functie jarenlange ervaring heeft opgedaan bij RKC Waalwijk en goed past binnen het functieprofiel waarnaar FC Groningen op zoek was. Van de nieuwe directeur wordt verwacht dat hij een belangrijke bijdrage gaat leveren aan het op sportief niveau terugbrengen van de club, waarvan FC Groningen van mening is dat ze thuis hoort; de subtop van Nederland. Dit met een gezond financieel fundament en met goede en betaalbare faciliteiten om wedstrijden te spelen en te kunnen trainen.

FC Groningen behaalde over het seizoen 2023/2024 een negatief netto resultaat van € 2,95 miljoen, waardoor het eigen vermogen is afgenomen naar € 8,8 miljoen. In aanvulling hierop heeft de club haar schuldpositie weten af te bouwen met € 2,9 miljoen. Hoewel het resultaat fors werd beïnvloed door sterk dalende mediagelden (circa € 3 miljoen minder dan het voorgaande seizoen) en de lasten van de herstructurering van de eerste selectie (€ 2,75 miljoen) heeft de club de schade van een jaar Keuken Kampioen Divisie 'relatief' beperkt weten te houden. Wel heeft FC Groningen haar vermogenspositie moeten aanwenden, toch heeft de club nog altijd een voldoende financiële basis om ook het seizoen 2024/2025 in sportief en financieel opzicht met vertrouwen tegemoet te zien. We zijn uitermate gelukkig dat het de club is gelukt binnen één jaar weer terug te keren op het hoogste niveau. Een langer verblijf in de KKD zou FC Groningen op zowel sportief als financieel vlak gaan uithollen en druk leggen op haar lange termijnperspectief.

De Raad van Commissarissen biedt hierbij de aandeelhouder het door de directie van FC Groningen Beheer B.V. opgestelde bestuursverslag en jaarrekening aan over het boekjaar 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024. De jaarrekening is gecontroleerd door Bentacera Accountants. Hun verklaring is opgenomen in paragraaf 14.3 (controleverklaring van de onafhankelijk accountant) onder de overige gegevens. De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening over het boekjaar 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024 goedgekeurd en stelt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen en décharge te verlenen aan de directie voor het door hen gevoerde beleid en aan de Raad van Commissarissen voor het door hen gehouden toezicht gedurende het boekjaar.

De RvC dankt alle medewerkers, vrijwilligers, supporters, sponsors en investeerders en andere betrokkenen in dit uitdagende en uiteindelijk succesvol afgesloten jaar. Er is met een enorme inzet, toewijding en motivatie gewerkt aan het terugbrengen van FC Groningen op het niveau waar de club thuis hoort.

De Raad van Commissarissen,
Jakob Klompier (voorzitter)
Han Berger
Paul de Rook
Bas Schrage
Adriaan Stel

JAARREKENING

6

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 30 JUNI 2024

(voor resultaatbestemming)

Activa	30 juni 2024		30 juni 2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa (8.1)				
Vergoedingssommen	4.392.049		8.491.273	
		4.392.049		8.491.273
Materiële vaste activa (8.2)				
Gebouwen	2.050.844		2.105.422	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.790.964		2.109.247	
Activa in uitvoering	223.482		162.557	
		4.065.290		4.377.226
Financiële vaste activa (8.3)				
Actieve belastinglatentie	188.118		123.697	
Overige vorderingen en activa	1.245.972		4.724.431	
		1.434.090		4.848.128
Vlottende activa				
Voorraden (8.4)		427.718		339.387
Vorderingen en overlopende activa (8.5)				
Handelsdebiteuren	1.838.896		814.859	
Overige vorderingen	9.586.461		9.923.535	
Overlopende activa	1.595.565		1.091.810	
		13.020.922		11.830.204
Liquide middelen (8.6)		4.160.290		3.060.911
Balanstotaal		27.500.359		32.947.128

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 30 JUNI 2024

(voor resultaatbestemming)

Passiva	30 juni 2024		30 juni 2023	
	€	€	€	€
Groepsvermogen (8.7)	8.837.996		11.789.181	
Voorzieningen (8.8)				
Voorziening latente Vpb	544.142		1.229.718	
	544.142		1.229.718	
Langlopende schulden (8.9)				
Vooruitontv. meerjarige inkomsten	256.667		392.578	
Overige leningen	2.815.782		2.984.029	
Vooruitontvangen bedragen	272.500		331.175	
Belastingen	2.778.019		3.983.390	
Overige schulden	763.764		2.068.450	
	6.886.732		9.759.622	
Kortlopende schulden (8.10)				
Aflossingsverplichtingen	199.025		152.924	
Schulden aan leveranciers	1.566.673		1.169.114	
Belastingen en premies soc. verz.	1.500.018		2.313.087	
Vooruitontvangen bedragen	3.507.797		1.936.622	
Overige schulden	4.457.976		4.596.860	
	11.231.489		10.168.607	
Balanstotaal	27.500.359		32.947.128	

GECONSOLIDEERDE WINST- & VERLIESREKENING BOEKJAAR 2023/2024

	2023/2024		2022/2023	
	€	€	€	€
Netto-omzet (9.1)	20.303.395		22.222.690	
Overige bedrijfsopbrengsten (9.2)	154.849		3.275	
Som der opbrengsten	20.458.244		22.225.965	
Inkoopwaarde van de omzet (9.3)	2.061.346		1.924.290	
Personeelskosten (9.4)	13.403.290		15.762.413	
Afschr. materiële vaste activa (9.5)	549.242		505.509	
Overige bedrijfskosten (9.6)	9.286.480		9.723.487	
Som der kosten	25.300.358		27.915.699	
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen	-4.842.114		-5.689.734	
Afschr. vergoedingssommen (9.7)	-3.226.480		-3.792.056	
Bijzondere waardeverminderingen (9.7)	-1.933.156		-576.991	
Resultaat vergoedingssommen (9.8)	6.437.153		12.164.883	
	1.277.517		7.795.836	
Bedrijfsresultaat na afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen	-3.564.597		2.106.102	
Financiële baten en lasten (9.9)	-423.082		-370.534	
Bedrijfsresultaat na afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen	-3.987.679		1.735.568	
Belastingen resultaat uit gewone Bedrijfsuitoefening (9.10)	1.036.493		-732.479	
Resultaat na belastingen	-2.951.186		1.003.089	

KASSTROOMOVERZICHT

	2023/2024		2022/2023	
	€	€	€	€
Bedrijfsresultaat	-4.926.527		-5.689.734	
Financiële baten en lasten	-338.669		-370.534	
Vennootschapsbelasting	1.036.493		-1.883.378	
	-4.228.703		-7.943.646	
<i>Aanpassingen voor:</i>				
Afschrijvingen materiële vaste activa	549.242		505.509	
Vrijval egalisatierek. meerjaarkaarten	-112.578		-112.578	
Vrijval egalisatierek. sponsoring	-52.008		-73.333	
Onttrekking voorziening overig	0		-33.333	
Mutatie actieve belastinglatentie	-64.421		-2.911	
Mutatie voorziening latente Vpb	-685.575		448.968	
	-365.340		732.322	
<i>Verandering in het werkkapitaal:</i>				
Voorraden	-88.331		73.135	
Vorderingen	-412.263		613.086	
Kortlopende schulden	68.618		1.435.338	
Vooruitbetaalde kosten	-503.755		2.100.720	
Vooruitontvangen bedragen	1.735.761		-1.836.714	
	800.030		2.385.565	
Kasstroom uit operationele activiteiten	-3.794.013		-4.825.759	
Ontv. vergoedingssommen	9.640.912		10.060.001	
Invest. vergoedingssommen	-2.986.704		-5.137.044	
Invest. andere vaste bedrijfsmiddelen	-237.306		-3.134.396	
Desinvest. andere vaste bedr.middelen	0		150.018	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	6.416.902		1.938.579	
Overige langlopende schulden	-1.401.364		-1.979.415	
Leningen o/g	-122.146		-138.783	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.523.510		-2.118.198	
Af-/Toename geldmiddelen	1.099.379		-5.005.378	

TOELICHTING OP DE BALANS EN WINST-EN-VERLIESREKENING

7.1 ALGEMEEN

7.1.1 Activiteiten

De activiteiten van FC Groningen Beheer B.V. en haar dochtermaatschappijen bestaan voornamelijk uit het exploiteren van een betaald voetbal organisatie en de daarmee samenhangende commerciële activiteiten.

7.1.2 Consolidatie

In de consolidatie zijn opgenomen de financiële gegevens van het groepshoofd FC Groningen Beheer B.V. en van de deelnemingen waarin zij beslissende zeggenschap uitoefent. De financiële gegevens van joint ventures worden proportioneel geconsolideerd. De volgende deelnemingen zijn in de consolidatie betrokken:

- FC Groningen B.V., Groningen (100%)
- Euroborg Horeca B.V., Groningen (100%)
- Regionale voetbalopleiding Groningen B.V., Groningen (100%)
- Greenrock Holding B.V., Groningen (100%)

De vennootschap heeft een aansprakelijkheidstelling overeenkomstig artikel 2:403 BW afgegeven voor FC Groningen B.V., Greenrock Holding B.V., Euroborg Horeca B.V. en Regionale Voetbalopleiding Groningen B.V.

7.1.3 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening van FC Groningen Beheer B.V. is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9, Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

7.1.4 Continuïteit

Uit de jaarrekening blijkt per 30 juni 2024 een eigen vermogen van circa € 8,8 miljoen positief (30 juni 2023: € 11,8 miljoen positief). Deze financiële positie vormt een mooie buffer om in combinatie met het aanwezige werkkapitaal (€ 6,4 miljoen) onvoorziene tegenvallers, zoals afgelopen seizoen de degradatie, op te vangen. Ook in het seizoen 2024/2025 zal dit eigen vermogen aangewend kunnen worden om de financiële naweeën van de degradatie van de eerste selectie (onder meer de daling op de ranglijst aangaande de mediagelden) en de herstructurering van de eerste selectie op te vangen.

Bij de beoordeling van de financiële positie per balansdatum dient het volgende in acht te worden genomen:

De immateriële vaste activa betreffen de betaalde vergoedingssommen en tekengelden verminderd met lineaire afschrijvingen over de contractperiode. De boekwaarde per 30 juni 2024 van de immateriële activa bedraagt € 4,4 miljoen. De geschatte marktwaarde van de spelers ligt hoger dan de waarde gepresenteerd in de balans per 30 juni 2024. Deze 'stille' reserve op de immateriële vaste activa komt niet tot uitdrukking in het eigen vermogen per 30 juni 2024.

Het werkkapitaal is per 30 juni 2024 circa € 6,4 miljoen positief. Bij de beoordeling van het werkkapitaal dient rekening te worden gehouden met de vooruitontvangen bedragen (overlopende passiva) per 30 juni 2024 ad € 3,5 miljoen. Deze overlopende passiva zullen niet leiden tot een uitgaande kasstroom. Ook voor het komende seizoen zal een groot deel van deze opbrengsten, naar verwachting, vooruit gefactureerd worden.

Op basis hiervan is de directie dan ook van mening dat de activiteiten van FC Groningen Beheer B.V. kunnen worden voortgezet en de waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de besloten vennootschap.

7.1.5 *Vreemde valuta*

De balansposten die betrekking hebben op activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de officiële koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende het verslagjaar worden omgerekend tegen de koersen per transactiedatum. Koersresultaten worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

7.1.6 *Gebruik van schattingen*

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

7.1.7 *Verslaggevingsvaluta*

FC Groningen Beheer B.V. rapporteert haar jaarrekening in euro's.

7.1.8 *KNVB-licentie*

Sinds 26 augustus 2010 is FC Groningen B.V. als licentiehouder door de licentiecommissie van de KNVB aangewezen.

7.2

WAARDERINGSGRONDSLAGEN**7.2.1 Algemeen**

Voor de waardering van de activa en passiva, alsmede de bepaling van het resultaat wordt uitgegaan van het historische kostprijsbeginsel. Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover niet anders vermeld. Op deze waarde met betrekking tot de activa worden de afschrijvingen en noodzakelijk geachte voorzieningen voor onvolwaardigheid in mindering gebracht.

De benaming van de jaarrekeningposten wijkt op bepaalde onderdelen af van de voorgeschreven benamingen volgens Titel 9, Boek 2 BW. Hier is voor gekozen aangezien de afwijkende benamingen een beter inzicht geven in de financiële presentatie van FC Groningen Beheer B.V. dan de standaardindeling conform Titel 9, Boek 2 BW. Een voorbeeld hiervan is dat de Vergoedingssommen als gevolg van de aan- en verkoop van spelers niet als onderdeel van het bedrijfsresultaat worden gepresenteerd.

7.2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Wel zal het effect van een jaar spelen in de Keuken Kampioen Divisie op onderdelen duidelijk zichtbaar zijn in cijfers van het seizoen 2023/2024 in relatie tot de voorgaande seizoenen toen de eerste selectie structureel in de Eredivisie heeft gespeeld. Kanttekening hierbij is dat ook deze seizoenen bijzondere jaren waren die sterk zijn beïnvloed door de Covid-19 pandemie en de degradatie in het seizoen 2022/2023.

7.2.3 Immateriële vaste activa**Vergoedingssommen**

Vergoedingssommen, hand- en tekengelden en bijkomende kosten inzake spelerscontracten, waarvoor een bindende overeenkomst is aangegaan worden geactiveerd als “vergoedingssommen” tot ten hoogste de aan derden gedane uitgaven verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair plaats over de looptijd van het contract. In geval van blijvende waardevermindering vindt waardering tegen deze lagere waarde plaats. Bij tussentijdse verlenging van spelerscontracten vindt afschrijving van de nog aanwezige boekwaarde plaats gedurende de resterende looptijd. Bij afkoop c.q. ontbinding van spelerscontracten worden de nog resterende geactiveerde “vergoedingssommen” ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Dit gebeurt in dezelfde periode als waarin de verkoopopbrengst is verantwoord.

7.2.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen worden, rekening houdend met de restwaarde, lineair verdeeld over de geschatte levensduur. De afschrijvingen worden berekend over de kostprijs van het actief en zijn gebaseerd op de volgende percentages:

Bedrijfsgebouwen:	2% - 5%
Terreinverbetering:	10% - 20%
Stadioninventaris:	10% - 20%
Kantoorinventaris:	10% - 20%

Over de investeringen in het lopende boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven, ingaande het moment van ingebruikname.

Kosten van periodiek groot onderhoud worden volgens de componentenbenadering als onderdeel van de boekwaarde van het actief geactiveerd, indien aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

7.2.5 Financiële vaste activa

Meerderheidsdeelnemingen en overige deelnemingen waar invloed van betekenis op kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien in deze situatie de deelnemende rechtspersoon aansprakelijk is voor de schulden van de deelneming, wordt een voorziening gevormd. Deelnemingen waar geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Latente belastingvordering(en) uit hoofde van toekomstige verliescompensatie, worden op de balans verantwoord onder de financiële vaste activa. De geactiveerde belastinglatentie is opgenomen tegen nominale waarde op basis van het tarief dat waarschijnlijk op het moment van afwikkeling van toepassing zal zijn, gebaseerd op de huidige belastingtarieven en -wetgeving per balansdatum. De boekwaarde van uitgestelde belastingvordering(en) ter zake van compensabele verliezen wordt op elke balansdatum beoordeeld en aangepast indien en voor zover het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstige fiscale winsten zullen zijn.

7.2.6 Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen wegens incurantheid. Hierbij wordt het fifo-systeem gehanteerd. Voorraden worden gewaardeerd tegen de (lagere) opbrengstwaarde indien deze lager is dan de verkrijgingsprijs.

7.2.7 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De overlopende activa worden opgenomen tegen nominale waarde.

7.2.8 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's.

7.2.9 Voorzieningen

Voorziening latente vennootschapsbelasting (Vpb)

Er worden voorzieningen voor latente belastingverplichtingen uit hoofde van verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva vastgesteld volgens de fiscale voorschriften enerzijds en de bedrijfseconomische grondslagen anderzijds.

De gepassiveerde belastinglatentie is opgenomen tegen nominale waarde op basis van het tarief dat waarschijnlijk op het moment van afwikkeling van toepassing zal zijn, gebaseerd op de belastingtarieven en -wetgeving per balansdatum.

Overige voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang op balansdatum redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde. Als disconteringsvoet voor de contant making is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties genomen. De mutatie in de voorziening als gevolg van de rentetoevoeging is in de winst-en-verliesrekening opgenomen als interestlast onder de rentelasten en soortgelijke kosten.

7.2.10 Langlopende schulden

Deze schulden worden voor de geamortiseerde kostprijs opgenomen. Het binnen een jaar te betalen deel van deze schulden wordt in de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

7.3

RESULTAATBEPALINGSGRONDSLAGEN

7.3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

7.3.2 Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en exclusief omzetbelasting. De netto-omzet bestaat uit opbrengsten uit wedstrijdbaten, sponsoring en reclame, televisierechten, merchandising, horeca, overige baten en uitkering derden.

7.3.3 Overige bedrijfsopbrengsten

In de voorgaande boekjaren ontving de onderneming op voorschot- en eindafrekeningsbasis een tegemoetkoming in de loonkosten uit hoofde van de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW-regeling), Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) en Subsidieregeling Topsportwedstrijden en topsportevenementen inkomstenderving kaartverkoop COVID-19 (STIK). Deze subsidiebatens zijn als afzonderlijke post onder de Overige opbrengsten verwerkt, indien en voor zover er redelijke zekerheid is dat de rechtspersoon aan de gestelde voorwaarden zal voldoen en de tegemoetkoming daadwerkelijk zal verkrijgen.

Als het per balansdatum (of zoveel eerder) waarschijnlijk is dat een ontvangen voorschot uit hoofde van de subsidie-regelingen geheel of ten dele terugbetaald moet worden, neemt de rechtspersoon een verplichting op ter hoogte van het terug te betalen bedrag.

7.3.4 Kosten

De inkoopwaarde van de omzet betreft de inkoopwaarde van de horecaomzet en de kostprijs van de verkochte merchandise-artikelen. De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden berekend over de aanschaffingswaarden minus eventuele bijdragen van derden. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

7.3.5 Pensioenen

Onder de sociale lasten worden tevens de pensioenlasten verantwoord. In beginsel vallen alle contractspelers verplicht onder de pensioenregeling van de Stichting Contractspelers KNVB (CFK). De pensioenen van trainers en coaches zijn verplicht ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds voor Voetbaloefenmeesters.

FC Groningen Beheer B.V. en FC Groningen B.V. kennen een pensioenregeling op basis van beschikbare premie. De werkgever heeft derhalve niet de verplichting tot het betalen van aanvullende bijdragen indien sprake is van tekorten in de pensioenopbouw (toegezegd-pensioenregeling). In de balans is derhalve geen voorziening ter zake opgenomen.

7.3.6 Vergoedingssommen

Dit betreft de opbrengst uit hoofde van ontvangen vergoedingssommen bij vertrek van spelers onder aftrek van de restant boekwaarde van in het verleden betaalde vergoedingssommen. Tevens zijn hier de ontvangen en betaalde opleidingsvergoedingen opgenomen.

7.3.7 Financieel resultaat

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, voor zover hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk. Periodieke rentelasten en soortgelijke kosten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd zijn, rekening houdend met de effectieve rentevoet van desbetreffende passiefpost.

7.3.8 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, na aftrek van het gebruik van fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet aftrekbare kosten. Hierbij worden de geldende belastingtarieven gehanteerd. Hierbij kan sprake zijn van tijdelijke verschillen tussen de fiscale en commerciële boekwaarde van spelers.

7.4

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt de operationele kasstroom bepaald door het vermelde resultaat aan te passen voor afschrijvingen, mutaties in voorzieningen en egalisatierekeningen en mutaties in werkkapitaal. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS

8

8.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Vergoedingssommen	2023/2024	2022/2023
	€	€
Beginsaldo		
Aanschaffingswaarde	13.935.258	11.407.975
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-5.443.985	-3.848.125
Boekwaarde per 1 juli	8.491.273	7.559.850
Mutaties in de boekwaarde		
Investerings	1.873.825	6.453.833
Desinvesteringen (per saldo)	-813.412	-1.153.343
Bijzondere waardevermindering	-1.933.156	-576.991
Afschrijvingen	-3.226.481	-3.792.056
Mutaties gedurende boekjaar	-4.099.224	931.443
Eindsaldo		
Aanschaffingswaarde	12.511.083	13.935.258
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-8.119.034	-5.443.985
Boekwaarde per 30 juni	4.392.049	8.491.273

In het seizoen 2023/2024 werd voor een bedrag van € 1,9 miljoen geïnvesteerd in de spelersselectie. De investeringen hadden hoofdzakelijk betrekking op het aantrekken van de spelers Marvin Peersman, Kristian Lien, Leandro Bacuna, Rui Monteiro Mendes, Noam Emeran, Brynjólfur Willumsson en Etienne Vaessen. Daarnaast zijn van enkele spelers de arbeidsovereenkomsten verlengd, hetgeen leidde tot contractuele verplichtingen die zijn verantwoord onder de immateriële vaste activa.

Gedurende het seizoen 2023/2024 zijn vijf spelers getransfereerd naar een andere club, hetgeen ertoe leidt dat de resterende boekwaarde van deze spelers (€ 0,8 miljoen) als desinvestering is verantwoord. Daarnaast is bij zes spelers sprake van omstandigheden die leiden tot een duurzaam lagere waardering dan de boekwaarde (€ 1,9 miljoen bijzondere waardevermindering).

8.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa 2023/2024	Gebouwen	Ander vaste bedrijfsmid.	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€
Beginsaldo				
Aanschaffingswaarde	2.160.000	10.380.779	162.557	12.703.336
Cum. afschr. en waardeverminderingen	-54.578	-8.271.532	0	-8.326.110
Boekwaarde per 1 juli	2.105.422	2.109.247	162.557	4.377.226
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringsen	0	183.381	216.483	399.864
Desinvesteringsen	0	0	-162.557	-162.557
Afschrijvingen	-54.578	-494.664	0	-549.242
Mutaties gedurende boekjaar	-54.578	-311.283	53.926	-311.935
Eindsaldo				
Aanschaffingswaarde	2.160.000	10.564.160	216.483	12.940.643
Cum. afschr. en waardeverminderingen	-109.156	-8.766.196	0	-8.875.352
Boekwaarde per 30 juni	2.050.844	1.797.964	216.483	4.065.291

De investeringen gedurende het seizoen 2023/2024 in de materiële vaste activa bedragen € 0,4 miljoen waarvan € 0,2 miljoen activa in uitvoering betreffen en hoofdzakelijk betrekking hebben op de herinrichting van het supportershome en realisatie van catering- en toiletvoorzieningen op de 2e ring van de Noordtribune voortvloeiend uit de te realiseren sectorscheiding tussen de onderste en bovenste ring van de Noordtribune, die in de zomer van 2024 wordt gerealiseerd. De belangrijkste investering gedurende het seizoen 2023/2024 heeft betrekking op de aanschaf van (vaste en losse) kantoorinrichting als gevolg van de verhuizing van het kantoorpersoneel in de zomer van 2023 van het stadion naar het TopsportZorgCentrum. Hiermee wordt een belangrijke doelstelling gerealiseerd om iedereen op dezelfde locatie te laten werken, hetgeen de synergie binnen de organisatie moet versterken.

8.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Deelneming Eredivisie N.V. (5,6%, Zeist)	0	0
Deelneming Eredivisie C.V. (5,6%, Zeist)	0	0
Boekwaarde per 30 juni	0	0

Deelneming Eredivisie N.V. / Eredivisie C.V.

De Eredivisie C.V. (ECV) is een commanditaire vennootschap waarin alle 18 clubs van de Eredivisie zijn verenigd. Beherend vennoot van de ECV is de Eredivisie N.V. De ECV draagt namens en voor de clubs zorg over de commerciële exploitatie van de media- en sponsorrechten en promotie van het merk Eredivisie. Vanwege de degradatie van FC Groningen naar de Keuken Kampioen Divisie is de participatie in de Eredivisie C.V. op 30 juni 2023 overgedragen aan Heracles Almelo. Aangezien FC Groningen vanaf het seizoen 2024/2025 weer op het hoogste niveau speelt, zal zij ook weer gaan participeren in de Eredivisie N.V. / C.V. Financiële uitwerking hiervan zal na 1 juli 2024 plaats vinden.

Actieve belastinglatentie	2023/2024	2022/2023
	€	€
Beginsaldo	123.697	120.786
Mutaties in de boekwaarde		
Onttrekking verliesverrekening	-113.071	0
Toevoeging verliesverrekening	117.492	2.911
Mutaties gedurende boekjaar	64.421	2.911
Boekwaarde per 30 juni	188.118	123.697

Specificatie actieve belastinglatentie	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
FC Groningen Beheer B.V.	177.492	0
Euroborg Horeca B.V.	10.626	123.697
Boekwaarde per 30 juni	188.118	123.697

Deze post betreft de actieve belastinglatenties uit hoofde van voorwaartse verliescompensatie en heeft (deels) een waarschijnlijke looptijd van langer dan één jaar.

De actieve belastinglatenties uit hoofde van de verliesverrekening van FC Groningen Beheer B.V. en Euroborg Horeca B.V. is opgenomen tegen het belastingtarief van 25,8% in 2024. Overigens kunnen de tarieven waartegen de actieve latentie is berekend in de loop der tijd wijzigen vanwege wijzigingen in de Belastingwetgeving.

Overige vorderingen en activa (> 1 jaar)	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Vorderingen uit transferactiviteiten	1.243.222	4.721.681
Geldlening u/g	2.750	2.750
Boekwaarde per 30 juni	1.245.972	4.724.431

De vorderingen uit transferactiviteiten met een resterende looptijd van meer dan één jaar bedragen per 30 juni 2024 € 1.243.222 (per 30 juni 2023: € 4.721.681). Deze vorderingen komen in het seizoen 2025/2026 tot afwikkeling.

Verloop vorderingen uit transferactiviteiten	2023/2024	2022/2023
	€	€
Boekwaarde per 1 juli	4.721.681	4.202.244
Mutaties in de boekwaarde		
Toevoeging	1.243.222	3.459.130
Overboeking naar kortlopend	-4.721.681	-2.939.424
Ontvangst	0	-269
Mutaties gedurende boekjaar	-3.478.459	522.187
Stand per 30 juni	1.243.222	4.721.681

Zodra een vordering uit transferactiviteiten per balansdatum in het komende seizoen 2024/2025 tot afwikkeling komt, wordt het uitstaande bedrag aan vordering overgeboekt naar de kortlopende vorderingen.

8.4 VOORRADEN

Vorraden	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Horeca gebruiksgoederen	106.906	82.536
Merchandise artikelen	320.812	256.850
Boekwaarde per 30 juni	427.718	339.386

Onder de voorraden zijn geen vooruitbetalingen op voorraden opgenomen. Onder deze voorraad is een voorziening voor incurante voorraden begrepen. De dotatie aan of vrijval van de voorziening incurante voorraden is opgenomen onder de inkoopwaarde van de omzet.

8.5 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Handelsdebiteuren

De debiteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Overige vorderingen en activa (< 1 jaar)	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Te ontvangen afkoopsommen (< 1 jaar)	8.581.090	8.306.390
Te factureren bedragen	111.161	102.832
Te ontvangen sponsorbijdragen	0	104.904
Te ontvangen belastingen	286.497	0
Te ontvangen St. FC Groningen in de Maatschappij	42.627	19.597
Te ontvangen subsidies en bijdragen	0	1.050.553
Overige vorderingen	565.086	339.259
Boekwaarde per 30 juni	9.586.461	9.923.535

Overlopende activa	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	857.792	598.250
Overige overlopende activa	737.773	493.560
Boekwaarde per 30 juni	1.595.565	1.091.810

8.6 LIQUIDE MIDDELEN

Het saldo liquide middelen staat ter vrije beschikking van de onderneming behoudens een afgegeven bankgarantie van € 60.000 (30 juni 2023: € 60.000).

8.7 EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de enkelvoudig vennootschappelijke balans nader toegelicht.

8.8 VOORZIENINGEN

Voorziening latente vennootschapsbelasting	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Beginsaldo	1.229.717	780.749
Toevoeging	0	448.968
Onttrekking	-685.575	0
Mutaties gedurende boekjaar	-685.575	448.968
Boekwaarde per 30 juni	544.142	1.229.717

De voorziening latente vennootschapsbelasting is ontstaan vanwege (tijdelijke) verschillen tussen de commerciële en fiscale waardering van de immateriële vaste activa (vergoedingssommen spelers) en materiële vaste activa (onroerend goed). De onttrekking in het seizoen 2023/2024 van € 0,7 miljoen ontstaat vanwege een daling van commerciële en fiscale waarderingsverschil van € 2,7 miljoen.

Overige voorzieningen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Beginsaldo	0	33.333
Onttrekking	0	-33.333
Totaal van de mutaties	0	-33.333
Stand per 30 juni	0	0

Vanwege de nieuwe visie op het commerciële beleid heeft er een heroriëntatie van de huisvesting plaatsgevonden. Ter dekking van de risico's die hieruit voortvloeien was hiervoor een voorziening gevormd van € 100.000 en is het saldo per balansdatum 30 juni 2023 'nihil'.

8.9 LANGLOPENDE SCHULDEN

Vooruitontvangen meerjarige inkomsten	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Stand per 1 juli	528.489	662.551
Vrijval	-135.911	-134.062
Stand per 30 juni	392.578	528.489
Overboeking kortlopend - skyboxen	-23.333	-23.333
Overboeking kortlopend - meerjaarkaarten	-112.578	-112.578
Stand per 30 juni langlopend deel	256.667	392.578
Bestaande uit:		
- Verkochte skyboxen 2021-2036	256.667	280.000
- Vooruitontvangen 5 jaarkaarten	0	112.578
Boekwaarde per 30 juni	256.667	392.578

De vrijval over 1-5 jaar bedraagt € 116.667

De vrijval over langer dan 5 jaar bedraagt € 140.000

Meerjaarkaarten

FC Groningen heeft de visie supporters langer aan zich te binden en heeft derhalve voor aanvang van het seizoen 2020/2021 meerjaarkaarten voor de komende 5 seizoenen uitgegeven. In totaal zijn er 475 meerjaarkaarten verkocht, hetgeen € 569.019 aan inkomsten heeft opgeleverd. Hiervan is een bedrag ad € 112.576 onder de kortlopende schulden verantwoord betreffende de inkomsten die kunnen worden toegerekend aan het seizoen 2024/2025.

Vooruitontvangen sponsoring

Onder de vooruitontvangen bedragen zijn sponsorontvangsten verantwoord, die betrekking hebben en tot afwikkeling komen in 2024 t/m 2036.

Overige leningen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Stand per 1 juli	3.136.953	3.275.736
Aflossing	-152.924	-138.783
Stand per 30 juni	2.984.029	3.136.953
Overboeking kortlopend deel	-168.247	-152.924
Stand per 30 juni langlopend deel	2.815.782	2.984.029
Bestaande uit:		
- Lening Euroborg N.V.	2.815.782	2.924.353
- Financial Lease Roe Europe	0	59.676
Boekwaarde per 30 juni	2.815.782	2.984.029

De aflossingsverplichting van 1-5 jaar bedraagt € 577.238

De aflossingsverplichting boven 5 jaar bedraagt € 2.238.544

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn niet begrepen in de schulden op lange termijn maar opgenomen onder de schulden op korte termijn.

Lening Euroborg N.V.

Uit hoofde van de herfinanciering van de vermogenspositie van FC Groningen is een 8,735% annuïteitenlening van € 3,4 miljoen met een looptijd van 22 jaar, ingaande 5 juni 2015 tot en met 5 juni 2037 verstrekt door Euroborg N.V. aan FC Groningen Beheer B.V.

Ter meerdere zekerheid van de betaling van de rente en aflossing van de geldlening tussen Euroborg N.V. en FC Groningen Beheer B.V. zijn commerciële vorderingsrechten van FC Groningen B.V. verpand aan Euroborg N.V. FC Groningen en Euroborg N.V. zijn overeengekomen dat de betaling van rente- en aflossingsverplichtingen over het seizoen 2020/2021 zijn uitgesteld tot uiterlijk 15 november 2037.

Financial lease LED-wall TopsportZorgCentrum

Op de bovenste verdieping van het TopsportZorgCentrum is een LED-wall geplaatst om reclame-inkomsten te genereren ter dekking van de exploitatiekosten van het TopsportZorgCentrum. Ten behoeve van de investering in de LED-wall is in augustus 2018 een financial leaseovereenkomst gesloten tussen FC Groningen Beheer B.V. en de leverancier van de LED-wall met een looptijd van 7 jaar ingaande 1 augustus 2018.

Vooruitontvangen bedragen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Stand per 1 juli	493.865	622.965
Toevoeging	65.000	0
Vrijval	-162.690	-129.100
Stand per 30 juni	396.175	493.865
Overboeking kortlopend – sponsoring	-43.675	-39.725
Overboeking kortlopend – investeringsbijdrage	-80.000	-80.000
Overboeking kortlopend – huur	0	-42.965
Stand per 30 juni langlopend deel	272.500	331.175
Bestaande uit:		
- Investeringsbijdrage Euroborg N.V.	240.000	320.000
- Vooruitontvangen sponsoring	32.500	11.175
Boekwaarde per 30 juni	272.500	331.175

Vooruitontvangen bedragen

Euroborg N.V. heeft een investeringsbijdrage verstrekt van € 800.000 aan FC Groningen Beheer B.V. ter dekking van de investeringen van FC Groningen Beheer B.V. in huurdersbelangen van het TopsportZorgCentrum. Deze bijdrage valt in een periode van 10 jaar vrij ten gunste van de exploitatie van FC Groningen te beginnen in het seizoen 2018/2019.

Belastingen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Stand per 1 juli	5.349.002	6.297.734
Toevoeging (rente)	143.632	0
Aflossing	-1.365.612	-948.732
Stand per 30 juni	4.172.022	5.349.002
Overboeking kortlopend (incl. rente & aflossing)	-1.349.003	-1.365.612
Stand per 30 juni langlopend deel	2.778.019	3.983.390
Bestaande uit:		
- Loonbelasting	2.426.596	3.479.327
- Omzetbelasting	351.423	504.063
Boekwaarde per 30 juni	2.778.019	3.983.390

Belastingen

FC Groningen heeft tot en met 31 maart 2022 gebruik gemaakt van één van de tijdelijke maatregelen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis: het bijzonder uitstel van betaling belastingen. Uit hoofde van deze regeling heeft FC Groningen een belastingschuld opgebouwd van € 6.297.734. Vanaf 1 oktober 2022 is FC Groningen gestart met het terugbetalen van de belastingschuld (in een periode van 60 maanden vanaf 1 oktober 2022).

Overige schulden	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Stand per 1 juli	2.768.153	1.665.541
Toevoeging	229.911	1.348.672
Aflossing	-1.679.578	-246.061
Stand per 30 juni	1.318.486	2.768.152
Overboeking kortlopend	-554.722	-699.702
Stand per 30 juni langlopend deel	763.764	2.068.450
Bestaande uit:		
- Verplichtingen uit hoofde van transfers	467.410	1.770.690
- Uitgestelde rente en aflossing lening Euroborg N.V.	296.354	297.760
Boekwaarde per 30 juni	763.764	2.068.450

Overige (langlopende) schulden

De schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar bedragen per 30 juni 2024 € 763.764, waarvan € 467.410 uitgestelde betalingen met betrekking tot de verkoop van spelers (30 juni 2023 € 1.770.690). Deze schulden komen volledig in de seizoenen 2025/2026 en 2026/2027 tot afwikkeling.

8.10 KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

Aflossingsverplichtingen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Lening Euroborg N.V. € 3,4 miljoen (kortlopend deel)	108.571	96.587
Financial Lease Roe Europe	90.454	56.337
Boekwaarde per 30 juni	199.025	152.924

Schulden aan leveranciers

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Hieronder zijn de verplichtingen uit hoofde van af te dragen loonbelasting, omzetbelasting, vennootschapsbelasting, sociale lasten, afdrachten CFK- en pensioenpremies opgenomen. De schulden met een looptijd van minder dan één jaar bedragen € 1.500.018 (30 juni 2023: € 2.313.087).

Specificatie belastingen en premies	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Loonbelasting	82.194	730.235
Omzetbelasting	66.293	113.210
Loonbelasting (bijzonder uitstel van belastingen)	1.190.614	1.192.824
Omzetbelasting (bijzonder uitstel van belastingen)	158.389	172.788
Vennootschapsbelasting	0	103.340
Pensioen	2.528	690
Stand per 30 juni	1.500.018	2.313.087

Vooruitontvangen bedragen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Vooruitontvangen seizoenkaarten en sponsoring	3.010.426	1.516.071
Vooruitontvangen 5-jaarkaarten	112.578	112.578
Vooruitontvangen huur skyboxen	23.334	23.334
Vooruitontvangen overige	361.459	284.639
Stand per 30 juni	3.507.797	1.936.622

De vooruitontvangen bedragen hebben hoofdzakelijk betrekking op vooruitbetalingen voor seizoenkaarten, meerjaar-kaarten en sponsoring voor het nieuwe seizoen. Het bedrag aan vooruitontvangen seizoenkaarten is fors hoger dan in het voorgaande seizoen als resultaat van het succesvolle seizoen 2023/2024 en de promotie naar de Eredivisie.

Overige schulden	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Te betalen afkoopsommen	1.681.883	2.689.113
Te betalen rente	17.783	18.384
Te betalen subsidies en bijdragen	166.295	0
Te betalen overige kosten	889.182	1.065.674
Te betalen salarissen, premies en hand- en tekengelden	1.702.833	823.689
Stand per 30 juni	4.457.976	4.596.860

Onder de nog te betalen afkoopsommen zijn geen voorwaardelijke verplichtingen opgenomen. De overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

NIET UIT DE BALANS BLIKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Huur- en leaseverplichtingen

FC Groningen B.V. is voor haar wagenpark leaseverplichtingen van 1 tot 2 jaar aangegaan. Per 30 juni 2024 bedragen deze verplichtingen € 218.685, waarvan € 205.855 betrekking heeft op het boekjaar 2024/2025.

Huurverplichtingen

EUROBORG

FC Groningen Beheer B.V. is op 10 januari 2006 een huurovereenkomst aangegaan met Euroborg N.V. inzake de huur van Euroborg, gelegen aan de Boumaboulevard. Op 13 februari 2017 heeft een verlenging van deze huurovereenkomst plaatsgevonden met 10 jaar. Deze overeenkomst is derhalve aangegaan voor de duur van 41,5 jaar, ingaande op 1 januari 2006 en lopende tot en met 30 juni 2047. Vanwege het opschorten van de verplichting tot het betalen van de huur en de onderhoudsverplichting van het stadion over het seizoen 2020/2021, is de looptijd van de huur met één jaar verlengd tot en met 30 juni 2048. De duur van de overeenkomst is als gevolg hiervan 42,5 jaar.

Jaarlijks wordt de huurprijs en de bijdrage aan onderhoudskosten verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer.

Ter meerdere zekerheid van de betaling van de huurpenningen zijn commerciële vorderingsrechten door FC Groningen verpand aan Euroborg N.V.

EXTRA RUIMTES EUROBORG (PRONKJEWAIL OPPORTUNITY FUND I C.V.)

FC Groningen Beheer B.V. is met het Pronkjewail Opportunity Fund I C.V. onderstaande huurovereenkomsten aangegaan:

Locatie	Adres	Start huur	Eind huur
Uitgiftepunt	Boumaboulevard 63	1 juli 2006	30 juni 2028
Uitgiftepunt	Boumaboulevard 85	1 mei 2007	30 juni 2028
Businessruimte	Boumaboulevard 81	1 mei 2007	30 juni 2028

OVERIGE RUIMTEN IN EN RONDOM EUROBORG (VRIJWILLIGERSHOME EN SKYBOX)

FC Groningen Beheer B.V. is op 20 juli 2009 een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van een vrijwilligershome op de 1e etage van het casinogedeelte in Euroborg (Boumaboulevard 129). Deze overeenkomst is aangegaan per 1 juli 2009 en belooft 2 jaar en wordt vervolgens verlengd met aansluitende perioden van 1 jaar. Jaarlijks wordt de huurprijs verhoogd met het consumentenindexcijfer.

FC Groningen Beheer B.V. is op 26 augustus 2020 een nieuwe overeenkomst aangegaan voor de huur van een skybox in Euroborg. Deze overeenkomst is aangegaan per 1 juli 2020 met een looptijd van 10 jaar.

SPORTPARK CORPUS DEN HOORN

FC Groningen Beheer B.V. is een overeenkomst aangegaan voor de huur van de sportvelden op Sportpark Corpus den Hoorn (4 natuurgrasvelden en 3 kunstgrasvelden). Deze overeenkomst is aangegaan per 1 september 2015, met een looptijd van 20 jaar en eindigt van rechtswege op 31 augustus 2035 en kan vervolgens worden verlengd met een nader te bepalen periode.

TOPSPORTZORGCENTRUM

FC Groningen heeft in samenwerking met Euroborg N.V. het TopsportZorgCentrum op Sportpark Corpus den Hoorn ontwikkeld. Formeel is FC Groningen vanaf 1 juli 2018 huurder geworden van ruim 3.000 m² bedrijfsruimte, bestaande uit kleed- en kantoorruimten voor het eerste elftal en de Opleiding en een trainingshal. FC Groningen is daartoe ingaande 1 juli 2018 een huurovereenkomst voor een looptijd van 30 jaar aangegaan met de eigenaar van het TopsportZorgCentrum, Euroborg N.V.

In aanvulling op de bovenstaande huurafspraken met betrekking tot de begane grond, 1e etage en trainingshal (circa 3.000 m²) is FC Groningen Beheer B.V. ingaande 1 juli 2023 een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van de bovenste bouwlaag van het TopsportZorgCentrum. Deze kantoorruimte wordt door FC Groningen gebruikt om haar kantoororganisatie te huisvesten. De looptijd is 5 jaar en eindigt op 30 juni 2028, waarna tot verlenging kan worden overgegaan.

TOTALE HUURVERPLICHTING

De totale verplichting uit hoofde van bovenstaande huurovereenkomsten kan als volgt worden verdeeld over de jaren:

1 jaar: 3,5 miljoen

1-5 jaar: 13,3 miljoen

> 5 jaar: 52,0 miljoen

Hoofdelijke aansprakelijkheid fiscale eenheid

FC Groningen Beheer B.V., FC Groningen B.V., Greenrock Holding B.V. en de Regionale Voetbalopleiding Groningen B.V. vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Alle tot de fiscale eenheid behorende ondernemingen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde vennootschapsbelasting.

FC Groningen Beheer B.V., FC Groningen B.V., Euroborg Horeca B.V. en de Regionale Voetbalopleiding Groningen B.V. vormen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Deze vennootschappen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde omzetbelasting.

Aankoop- en verkoopcontracten van spelers

Uit de voorwaarden van bepaalde aankoopcontracten van aangetrokken spelers kunnen aanvullende verplichtingen ontstaan jegens de verkopende club in het geval dat in de toekomst de betreffende spelers een bepaald aantal wedstrijden spelen in het eerste team, of in het geval dat andere, in de aankoopcontracten nader omschreven toekomstige gebeurtenissen, zich voordoen.

In overeenstemming met de waarderingsgrondslagen inzake vergoedingssommen, die als gevolg van bovenbeschreven aankoopcontracten in de toekomst mogelijk verschuldigd zijn aan verkopende clubs, zullen dergelijke verplichtingen worden opgenomen op het moment dat de betreffende spelers het contractueel aantal wedstrijden in het eerste team hebben gespeeld, dan wel de contractueel bepaalde toekomstige gebeurtenissen zich hebben voorgedaan.

Per balansdatum zijn daarom geen verplichtingen opgenomen met betrekking tot deze toekomstige gebeurtenissen. De omvang van de betreffende voorwaardelijke verplichtingen, welke per balansdatum kan worden ingeschat, bedraagt maximaal € 1,2 miljoen.

In contracten ter zake van verkoop van spelers zijn vergelijkbare voorwaarden zoals hiervoor vermeld bij aankoopcontracten opgenomen waaruit aanvullende rechten van FC Groningen kunnen ontstaan. De omvang van deze voorwaardelijke rechten welke per balansdatum redelijkerwijs kunnen worden ingeschat bedraagt maximaal € 2,2 miljoen.

Zekerheidsstelling

FC Groningen Beheer B.V. heeft van Euroborg N.V. een financiering ter grootte van € 3,4 miljoen verkregen. Ter zekerheidsstelling van de terugbetaling van de lening zijn huidige en toekomstige rechten van FC Groningen B.V. op structurele jaarlijkse opbrengsten verpand. Deze opbrengsten kunnen jaarlijks in grootte variëren.

The image shows two football players from FC Groningen celebrating on a pitch at night. They are wearing dark blue kits with green accents and white stripes across the chest. The player on the left has the number 43 on his shorts, and the player on the right has the number 5. They are both smiling and looking towards the left. In the background, a crowd of spectators is visible in the stands, and a white advertising board with the word 'Ijmo' is partially visible. The scene is illuminated by stadium lights, creating a vibrant atmosphere.

TOELICHTING OP DE WINST-EN- VERLIESREKENING

9

9.1 NETTO-OMZET

Specificatie netto-omzet	2023/2024	2022/2023
	€	€
Wedstrijdopbrengsten	4.339.981	3.610.757
Sponsoring en reclame	8.023.161	8.399.965
Televisierechten	2.033.365	4.855.224
Merchandising	1.108.419	891.643
Food & beverage	3.558.028	3.010.974
Uitkeringen derden	691.037	955.231
Overige opbrengsten	549.404	498.896
Totaal	20.303.395	22.222.690

De netto-omzet is in het seizoen 2023/2024 ten opzichte van het seizoen 2022/2023 afgenomen met 8,6%. De opbrengsten uit het spelen van de wedstrijden (kaartverkoop) is sterk toegenomen door de goede sportieve resultaten en inherent daaraan de massale steun van de supporters in het jaar na de degradatie, wat tevens een belangrijke factor was met betrekking tot de stijging in opbrengsten van food & beverage en merchandising. Daarnaast heeft het succes in het TOTO KNVB-bekertoernooi (bereiken halve finale) in positieve zin zijn weerslag gehad op de stijging van de wedstrijdopbrengsten. Sponsoring en reclame is met name afgenomen door de lagere mediawaarde van de Keuken Kampioen Divisie en daarmee gepaard gaande lagere contractwaarden van de grotere partners van de club. De opbrengsten uit televisierechten hebben eveneens een direct verband met de lagere mediawaarde van de Keuken Kampioen Divisie, waar collectief een aanmerkelijk lager bedrag te verdelen is.

9.2 OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Specificatie overige bedrijfsopbrengsten	2023/2024	2022/2023
	€	€
Subsidie NOW-regeling	218.544	3.550
Subsidie TVL	0	-275
Subsidie Overig	-63.695	0
Totaal	154.849	3.275

9.3 INKOOPWAARDE VAN DE OMZET

De inkoopwaarde merchandise omvat de kostprijs van de verkochte FC Groningen-artikelen. Aan deze kosten zijn geen personeelskosten, afschrijvingen of overige bedrijfskosten toegerekend.

Inkoopwaarde van de omzet	2023/2024	2022/2023
	€	€
Inkoopwaarde horeca	1.472.628	1.382.280
Inkoopwaarde merchandise	588.718	542.010
Totaal	2.061.346	1.924.290

9.4 PERSONEELSKOSTEN

Personeelskosten	2023/2024	2022/2023
	€	€
Lonen & vakantiegeld	8.943.869	11.688.531
Wedstrijdpremies, individuele bonussen en transitievergoedingen	1.633.232	1.261.387
Pensioenen	200.728	182.855
Sociale lasten en vergoedingen	1.226.139	1.273.530
Verzekering	132.457	188.152
Overige personeelskosten	1.476.867	1.267.708
Verhuur spelers	-210.002	-99.750
Totaal	13.403.290	15.762.413

De personeelskosten kunnen functioneel als volgt worden gespecificeerd.

Functionele specificatie personeelskosten	2023/2024	2022/2023
	€	€
Contractspelers	5.509.879	6.950.276
Overige spelers	456.254	420.873
Technische staf	1.252.129	1.741.207
Medische staf	360.534	366.361
Scouting staf	580.296	431.424
Overige staf voetbalorganisatie	818.095	962.598
Directie/management	466.476	888.448
Commercie	1.592.816	1.601.831
Operationeel	1.002.996	1.139.096
Merchandise	128.917	143.010
Horeca	1.234.898	1.117.289
Totaal	13.403.290	15.762.413

9.5 AFSCHRIJVINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA

Afschrijvingen materiële vaste activa	2023/2024	2022/2023
	€	€
Gebouwen	54.578	54.578
Andere vaste bedrijfsmiddelen	494.664	420.193
Bijzondere waardevermindering	0	30.738
Totaal	549.242	505.509

9.6 OVERIGE BEDRIJFSLASTEN

Overige bedrijfslasten	2023/2024	2022/2023
	€	€
Wedstrijdkosten	2.175.888	2.105.581
Huisvestingskosten	4.753.040	4.604.734
Verkoopkosten	950.000	1.233.956
Kosten merchandise	130.778	226.574
Kosten horeca	389.901	329.522
Kosten oninbaarheid vorderingen	0	16.991
Algemene kosten	1.026.636	1.446.207
Nagekomen baten en lasten	-191.063	-293.551
Kosten advertentieprojecten	51.300	53.473
Totaal	9.286.480	9.723.487

9.7 AFSCHRIJVINGEN VERGOEDINGSSOMMEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Afschrijving vergoedingssommen en bijz. waardeverminderingen	2023/2024	2022/2023
	€	€
Afschrijving contracten spelers	-3.226.481	-3.792.056
Bijzondere waardevermindering spelers	-1.933.156	-576.991
Totaal	-5.159.637	-4.369.047

9.8 RESULTAAT VERGOEDINGSSOMMEN

Resultaat vergoedingssommen	2023/2024	2022/2023
	€	€
Netto ontvangen afkoopsommen	6.821.031	12.969.821
Boekwaarde verkochte spelers	-813.412	-1.153.363
	6.007.619	11.816.458
Ontvangen/(betaalde) opleidingsvergoedingen	429.534	348.425
Totaal	6.437.153	12.164.883

9.9 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Financiële baten en lasten	2023/2024	2022/2023
	€	€
Rentebaten rekening-courant	84.413	0
Rentelasten overige langlopende leningen o/g	-264.105	-295.057
Rentelasten belastingschuld	-158.977	-75.477
Totaal	-338.669	-370.534

9.10 BELASTINGEN RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING

FC Groningen Beheer B.V.

De besloten vennootschappen FC Groningen Beheer B.V., FC Groningen B.V., Regionale Voetbalopleiding Groningen B.V. en Greenrock Holding B.V. vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting op grond van een beschikking van de Belastingdienst.

Het fiscaal resultaat over het boekjaar 2023/2024 bedraagt € 1,9 miljoen negatief. Rekening houdende met de geldende fiscale faciliteiten, alsmede het geldende belastingtarief leidt dit per balansdatum tot een (deels latente) vordering vennootschapsbelasting van afgerond € 0,5 miljoen. Daarnaast heeft een onttrekking aan de voorziening latente vennootschapsbelasting van afgerond € 0,7 miljoen plaatsgevonden vanwege tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale waardering van spelers en vastgoed. Per saldo is in de jaarcijfers 2023/2024 een bedrag van afgerond € 1,0 miljoen als belastingen uit bedrijfsuitoefening verantwoord.

Euroborg Horeca B.V.

Euroborg Horeca B.V. is zelfstandig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting en maakt derhalve geen onderdeel uit van de fiscale eenheid.

Het fiscaal resultaat over het boekjaar 2023/2024 bedraagt € 0,6 miljoen positief. Hierdoor is het saldo aan compensabele verliezen per 30 juni 2024 gereduceerd tot circa € 50.000.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

10

ENKELVOUDIGE BALANS FC GRONINGEN BEHEER B.V.

(voor resultaatbestemming)

Activa	30 juni 2024		30 juni 2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa (12.1)				
Gebouwen	2.050.844		2.105.422	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.150.042		1.322.982	
Activa in uitvoering	39.303		162.557	
		3.240.190		3.590.961
Financiële vaste activa (12.2)				
Deelnemingen	14.721.822		17.899.830	
Actieve belastinglatentie	177.492		0	
Leningen groepsmaatschappijen	1.000.000		1.000.000	
		15.899.314		18.899.830
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa (12.3)				
Handelsdebiteuren	160.900		59.048	
Rekening-courant groepsbij.	873.655		714.236	
Belastingen en premies soc. verz.	434.723		0	
Overige vorderingen	79.702		179.245	
Overlopende activa	485.841		90.895	
		2.034.821		1.043.424
Liquide middelen		3.268.407		1.573.163
Balanstotaal		24.442.732		25.107.378

ENKELVOUDIGE BALANS FC GRONINGEN BEHEER B.V.

(voor resultaatbestemming)

Passiva	30 juni 2024		30 juni 2023	
	€	€	€	€
Eigen vermogen (12.4)				
Geplaatst kapitaal	60.000		60.000	
Algemene reserve	11.729.182		10.726.093	
Onverdeeld resultaat	-2.951.187		1.003.089	
		8.837.995		11.789.182
Voorzieningen (12.5)				
Voorziening latente Vpb	544.142		1.229.718	
Voorziening deelneming	0		253.352	
		544.142		1.483.070
Langlopende schulden (12.6)				
Vooruitontv. meerjarige inkomsten	256.667		280.000	
Overige leningen	2.815.782		2.984.029	
Vooruitontvangen bedragen	240.000		320.000	
Lening groepsmaatschappijen	795.277		795.277	
Belastingen	53.581		77.175	
Overige schulden	296.353		297.761	
		4.457.660		4.754.242
Kortlopende schulden (12.7)				
Aflossingsverplichtingen	199.025		152.924	
Schulden aan leveranciers	894.490		161.214	
Rekening-courant groepsnij.	9.100.191		6.070.640	
Belastingen en premies soc. verz.	24.310		129.860	
Vooruitontvangen bedragen	103.333		146.300	
Overige schulden	281.586		419.946	
		10.602.935		7.080.884
Balanstotaal		24.442.732		25.107.378

ENKELVOUDIGE WINST- & VERLIESREKENING FC GRONINGEN BEHEER B.V.

	2023/2024		2022/2023	
	€	€	€	€
Resultaat deelnemingen		-2.924.656		1.346.275
Overige baten en lasten na belasting		-26.531		-343.186
Resultaat na belastingen		-2.951.187		1.003.089

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN DE WINST- EN-VERLIESREKENING

11

11.1 ALGEMEEN

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Geconsolideerde vennootschappen worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

402 Boek BW

Bij de presentatie van de enkelvoudige winst- en verliesrekening van FC Groningen Beheer B.V. is artikel 402 Boek 2 BW toegepast.

**TOELICHTING OP
DE ENKELVOUDIGE
BALANS**

12

12.1 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	2023/2024
	€
Beginsaldo	
Aanschaffingswaarde	7.682.203
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-4.091.242
Boekwaarde per 1 juli	3.590.961
Mutaties in de boekwaarde	
Investeringen	53.128
Afschrijvingen	-403.899
Totaal van de mutaties	-350.771
Eindsaldo	
Aanschaffingswaarde	7.735.331
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-4.495.141
Boekwaarde per 30 juni	3.240.190

12.2 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen groepsmaatschappijen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
FC Groningen B.V. (100% belang)	14.479.432	17.899.830
Greenrock Holding B.V. (100% belang)	242.390	0
Stand per 30 juni	14.721.822	17.899.830

Leningen u/g groepsmaatschappijen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Greenrock Holding B.V.	1.000.000	1.000.000
Stand per 30 juni	1.000.000	1.000.000

Greenrock Holding B.V.

Op 18 augustus 2009 heeft FC Groningen Beheer B.V. alle in haar in bezit zijnde aandelen van Hattrick Media B.V. (100%), Preventief Veiligheidsdiensten B.V. (100%) en Euroborg Horeca B.V. (destijds 50%) overgedragen aan Greenrock Holding B.V. FC Groningen Beheer B.V. heeft uit hoofde van deze transactie een niet rentedragende vordering op Greenrock Holding van € 1,0 miljoen.

12.3 VORDERINGEN

Rekening-courant groepsmaatschappijen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Euroborg Horeca B.V.	873.655	714.236
Stand per 30 juni	873.655	714.236
Overlopende activa	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Vooruitbetaalde zakelijke lasten	95.101	90.895
Vooruitbetaalde huur	39.320	0
Overige overlopende activa	351.420	0
Stand per 30 juni	485.841	90.895

12.4 EIGEN VERMOGEN

GEPLAATST KAPITAAL

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedroeg per 30 juni 2024 € 250.000 verdeeld in 25.000 gewone aandelen van elk € 10. Hiervan zijn geplaatst en volgestort 6.000 gewone aandelen.

Algemene reserve	2023/2024	2022/2023
	€	€
Stand per 1 juli	10.726.093	1.540.807
Overboeking vanuit onverdeeld resultaat	1.003.089	9.185.286
Stand per 30 juni	11.729.182	10.726.093

Onverdeeld resultaat	2023/2024	2022/2023
	€	€
Stand per 1 juli	1.003.089	9.185.286
Overboeking naar algemene reserve	-1.003.089	-9.185.286
	0	0
Resultaat boekjaar	-2.951.187	1.003.089
Stand per 30 juni	-2.951.187	1.003.089

12.5 VOORZIENINGEN

Voorziening deelneming	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Greenrock Holding B.V.	0	253.352
Stand per 30 juni	0	253.352

12.6 LANGLOPENDE SCHULDEN

Overige leningen o/g	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Lening Euroborg N.V.	2.815.782	2.924.353
Financial Lease Roe Europe B.V.	0	59.676
Stand per 30 juni	2.815.782	2.984.029

Lening groepsmaatschappijen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Greenrock Holding B.V.	795.277	795.277
Stand per 30 juni	795.277	795.277

12.7 KORTLOPENDE SCHULDEN

Aflossingsverplichtingen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Lening Euroborg N.V. € 3,4 miljoen (kortlopend deel)	108.571	96.587
Financial Lease Roe Europe	90.454	56.337
Boekwaarde per 30 juni	199.025	152.924

Rekening-courant groepsmaatschappijen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
FC Groningen B.V.	9.100.191	6.070.640
Stand per 30 juni	9.100.191	6.070.640

Vooruitontvangen bedragen	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Vooruitontvangen huur- en investeringsbijdragen	80.000	122.967
Vooruitontvangen bedragen skyboxen (kortlopend deel)	23.333	23.333
Boekwaarde per 30 juni	103.333	146.300

Overige schulden	30 juni 2024	30 juni 2023
	€	€
Te betalen rente	17.783	18.384
Overige te betalen kosten	263.803	401.562
Boekwaarde per 30 juni	281.586	419.946

OVERIGE TOELICHTING

13

13.1 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na balansdatum 30 juni 2024 heeft FC Groningen de spelers Isak Dybvik Määttä en Laros Duarte verkocht aan respectievelijk FK Bodø/Glimt en Puskás Akademia FC. Daarnaast is de voormalig speler Jørgen Strand Larsen door Celta de Vigo onder voorwaarden getransfereerd aan Wolverhampton Wanderers, waarbij FC Groningen recht heeft op een doorverkooptaandeel vanuit deze transfer. Met deze transfers is een netto-transferopbrengst (na aftrek van aandelen derden en de boekwaarde van de speler) voor FC Groningen voorzien van ruim € 3,2 miljoen, hetgeen wordt toegevoegd aan het resultaat (voor belastingen) en eigen vermogen van het boekjaar 2024/2025.

13.2 BEZOLDIGING BESTUURDERS EN COMMISSARISSSEN

Bezoldiging bestuurders

Omdat de bedragen van de bezoldiging herleid kunnen worden tot één natuurlijk persoon, is deze opgave onder verwijzing naar artikel 2:383 lid 1 BW achterwege gelaten.

Bezoldiging commissarissen

De bezoldiging commissarissen betreft voor het seizoen 2023/2024 € 25.996 (2022/2023 € 13.750).

13.3 WERKNEMERS

Gedurende het jaar 2023/2024 waren gemiddeld 116,4 werknemers in dienst bij FC Groningen Beheer B.V. op basis van een fulltime dienstverband (2022/2023: 123,1). Er was gedurende de 2e helft van het seizoen 2023/2024 één medewerker buiten Nederland werkzaam.

13.4 FUNCTIONELE SPECIFICATIE PERSONEELSLEDEN

Een functionele specificatie van het personeelsbestand is weergegeven in onderstaande tabel.

Personneelsbestand (in fte's)	2023/2024	2022/2023
Contractspelers eerste selectie & opleiding	33,2	34,1
Technische & medische staf	35,6	36,2
Directie	2,0	3,0
Kantoorpersoneel	36,3	41,2
Merchandise	2,1	2,0
Horeca	7,2	6,6
Totaal personeel	116,4	123,1

Groningen, 24 september 2024

De directie,

Frank van Mosselveld
Marc-Jan Oldenbandringh

Groningen, 25 september 2024

De Raad van Commissarissen,

Jakob Klompier (voorzitter)
Han Berger
Paul de Rook
Bas Schrage
Adriaan Stel

OVERIGE GEGEVENS

14

14.1 STATUTAIRE REGELING WINSTBESTEMMING

In artikel 21 van de statuten is bepaald dat de winst ter beschikking staat van de algemene vergadering, met dien verstande dat reservering zal plaats hebben, tenzij de algemene vergadering anders besluit.

14.2 WINSTBESTEMMING

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders wordt voorgesteld het resultaat na belastingen 2023/2024 ad € 2.951.187 negatief te verrekenen met de algemene reserve.

14.3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Aan: de algemene vergadering van FC Groningen Beheer B.V.

CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023/2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 juni 2024 van FC Groningen Beheer B.V. te Groningen gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van FC Groningen Beheer B.V. per 30 juni 2024 en van het resultaat over de periode 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 30 juni 2024;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van FC Groningen Beheer B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben de volgende frauderisico's geïdentificeerd:

1. Het risico dat het management interne beheersmaatregelen doorbreekt
2. Het risico ten aanzien van fraude in de opbrengstverantwoording

Onze controleaanpak ten aanzien van deze frauderisico's is als volgt.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt.

Omschrijving van het onderkende frauderisico

Het management bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management bij:

- Controle van niet routinematige journaalposten;
- Controle schattingen, met specifieke aandacht voor de gehanteerde methoden en de onderliggende aannames die worden gehanteerd om schattingen te maken ten opzichte van het voorgaande jaar;
- Controle van specifiek geselecteerde journaalposten met onderliggende brondocumenten;
- Controle van de opzet en het bestaan van de maatregelen van interne beheersing met betrekking tot het proces van spelers gerelateerde transacties, waaronder aangaan van overeenkomsten en betalingen;
- Control op significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering;
- Risicogerichte detailcontrole op overeenkomsten die aan spelers gerelateerde uitgaven en ontvangsten ten grondslag liggen.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Voor de controle van het onderkende frauderisico hebben wij de opzet en het bestaan van de primaire processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen gecontroleerd, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld.

Wij hebben werkzaamheden verricht ten aanzien van journaalposten op basis van vooraf

gedefinieerde risico criteria; waaronder memoriaalboekingen in de omzetverantwoording en verantwoorde kosten. Door middel van het gebruik van data-analyse hebben wij werkzaamheden verricht op journaalposten, welke op basis van vooraf gedefinieerde fraude indicatoren nader zijn gecontroleerd. Naast een detailcontrole op memoriaalboekingen is gedurende de controle gekeken naar significante transacties buiten de operationele bedrijfsvoering om.

Daarnaast hebben wij werkzaamheden verricht ten aanzien van de belangrijkste schattingselementen in de jaarrekening. Hierbij hebben geen indicatoren van beïnvloeding van schattingen door het management geïdentificeerd. Wij hebben geen ongewone transacties geïdentificeerd.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen indicatie op fraudeleuze boekingen of een vermoeden van fraudeleus handelen als gevolg van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Het risico ten aanzien van fraude in de opbrengstverantwoording

Omschrijving van het onderkende frauderisico

Vanuit het bestuur zou de tendens kunnen bestaan om de opbrengsten te flatteren, welke door degradatie uit de Eredivisie sterk zijn gedaald. Deze tendens vertaalt zich in een risico op de nauwkeurigheid en afgrenzing van de opbrengstverantwoording in de jaarrekening.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de interne beheersing in de processen rondom de opbrengstverantwoording. Naast het evalueren van de van de interne beheersing zijn de beheersingsmaatregelen van de klant beoordeeld. Om het risico ten aanzien van fraude in de opbrengstverantwoording af te dekken, hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Aansluiten opbrengsten met brondocumentatie en subadministratie;
- Detailcontroles op sponsorovereenkomsten;
- Cijferanalyses en cijferbeoordelingen;
- Margebeoordeling;
- Dagboek-grootboekanalyse;
- Afloopcontrole debiteuren;
- Controle schattingen, met specifieke aandacht voor de gehanteerde methoden en de onderliggende aannames die worden gehanteerd om schattingen te maken ten opzichte van het voorgaande jaar.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude in de opbrengstverantwoording.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van een continuïteitsveronderstelling welke op tenminste twaalf maanden vanaf de datum van het opmaken van de jaarrekening betrekking heeft.

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben genomen en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten;
- nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Uit onze controle blijkt dat de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is en dat geen continuïteitsrisico's zijn geïdentificeerd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
 - het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 23 september 2024

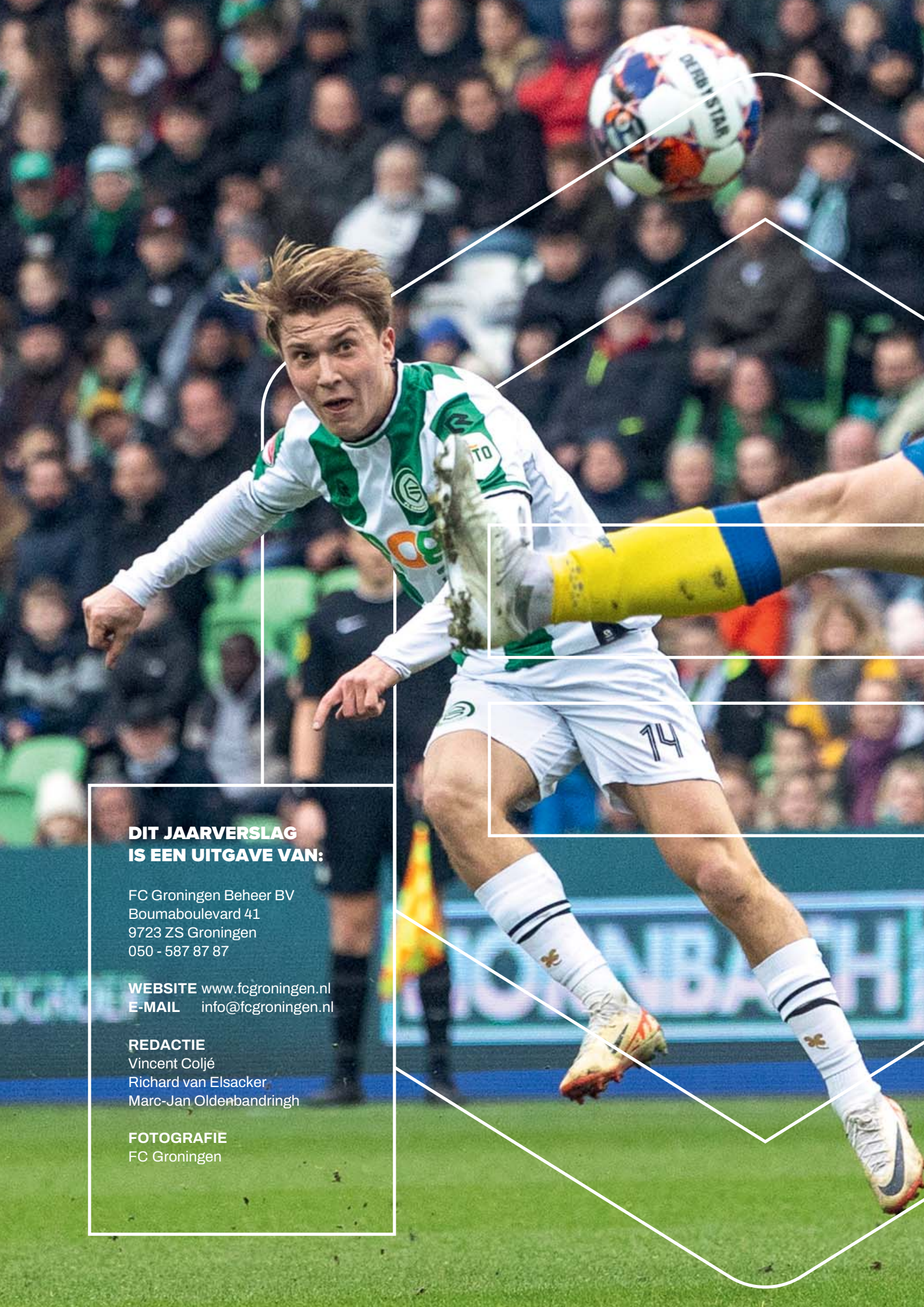
Bentacera Registeraccountants B.V.

Was getekend
G.J. de Jong RA

5-JARENOVERZICHT

(bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2019/2020
Winst- en verliesrekening					
Netto-omzet	20.458	22.226	23.944	17.893	19.886
% afname / toename	-8,0%	-7,2%	33,8%	-10,0%	6,8%
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen	-5.265	-6.060	1.729	555	-1.767
% van netto-omzet	-25,7%	-27,3%	7,2%	3,1%	-8,9%
Resultaat vergoedingssommen	1.278	7.796	9.235	1.070	5.481
Belastingen	1.036	-733	-1.779	-636	-769
Resultaat na belastingen	-2.951	1.003	9.185	989	2.945
% van netto-omzet	-14,4%	4,7%	31,7%	5,5%	14,8%
Aantal werknemers (fte)	116,4	123,1	108,5	105,5	121,1
Kasstroomoverzicht					
Kasstroom uit					
- Operationele activiteiten	-3.794	-5.248	1.968	-1.095	-3.132
- Investeringsactiviteiten	6.417	1.939	1.698	241	7.027
- Financieringsactiviteiten	-1.524	-1.696	-4.703	3.598	-1.544
Netto kasstroom	1.099	-5.005	-1.038	2.744	2.351
Activa					
Vaste activa	9.891	17.854	13.798	8.708	5.312
Vlottende activa	17.609	15.093	21.424	18.219	16.696
Totaal activa	27.500	32.947	35.221	26.927	22.007
Investeringen in:					
- Immateriële vaste activa	1.874	6.454	4.403	6.470	790
- Materiële vaste activa	400	3.134	679	80	379
Passiva					
Eigen vermogen	8.838	11.789	10.786	1.601	612
Langlopende schulden	7.431	10.989	11.992	16.200	11.860
Kortlopende schulden	11.231	10.169	12.443	9.126	9.535
Totaal passiva	27.500	32.947	35.221	26.927	22.007
Ratio's					
Eigen vermogen in % van balanstotaal	32,1%	35,8%	30,6%	5,9%	2,8%
Personeelskosten in % van netto-omzet (exclusief overige baten)	65,5%	70,9%	54,5%	59,7%	56,4%

**DIT JAARVERSLAG
IS EEN UITGAVE VAN:**

FC Groningen Beheer BV
Boumaboulevard 41
9723 ZS Groningen
050 - 587 87 87

WEBSITE www.fcgroningen.nl
E-MAIL info@fcgroningen.nl

REDACTIE
Vincent Coljé
Richard van Elsacker
Marc-Jan Oldenbandringh

FOTOGRAFIE
FC Groningen